



การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐาน  
โฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

โดย

นางสาวสุดาวัลย์ จิรวัฒนาภิตติ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐาน  
โฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

โดย

นางสาวศุภาวัลย์ จิรวัดนาภิตติ

มหาวิทาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**A STUDY ON OPERATION PROCESS OF HOME STAY SERVICE MANAGEMENT WITH  
THAI HOME STAY STANDARD : AMPHOE BANG KHONTHI, SAMUT SONGKHRAM**

**By**

**Sudawan Jirawattanakitti**

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree**

**MASTER OF ARTS**

**Program of Public and Private Management**

**Graduate School**

**SILPAKORN UNIVERSITY**

**2009**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “ การศึกษา  
กระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษา  
อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ” เสนอโดย นางสาวสุตาวัลย์ จิรวุฒนาภิกคิ เป็นส่วนหนึ่งของการ  
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

๐๗ ๗)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 27 เดือน เมษายน พ.ศ. 2563

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ ดร.สวรรณยา ชื่อล้อม

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

Duangjai Pongrat ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเงิน ชื่อภักดี)

10 / เมษายน / 2563

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธนิษฐ์ รัตนพงษ์ภิญโญ)

10 / เมษายน / 2563

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สวรรณยา ชื่อล้อม)

10 / เมษายน / 2563

51601345 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : โสมสเคย์/ กระบวนการดำเนินการ/ อำเภอบางคนที

สุควาวัลย์ จิรวัดนาภิตติ : การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบ  
โสมสเคย์ ตามมาตรฐานโสมสเคย์ไทย กรณีศึกษา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม. อาจารย์ที่  
ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อ.ดร.สรวรรยา ชื่อเล่ม. 82 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรม  
แบบโสมสเคย์ ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม 2. ศึกษาความพึงพอใจและความ  
ต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบ โสมสเคย์ เก็บข้อมูล โดยศึกษาเอกสาร  
สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการ โสมสเคย์ ในประเด็นรูปแบบการจัดบริการที่พักแรมแบบ โสมสเคย์  
10 ด้าน คือ ที่พัก อาหาร ความปลอดภัย อรรถาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิก รายการนำเที่ยว  
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การสร้างมูลค่าและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน การ  
บริหารของกลุ่มโสมสเคย์และการประชาสัมพันธ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจของ  
นักท่องเที่ยวต่อการจัดบริการที่พักแรม จำนวน 10 ด้าน เช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะและความ  
ต้องการข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์สถิติร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ  
ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของโสมสเคย์นั้นจะเป็นการจัดการภายในครัวเรือน  
ไม่เข้าร่วมกลุ่มและขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชน การประกอบการมีปัญหาในเรื่องของการดูแลใน  
เรื่องของความสะอาด ทั้งในครัวเรือน อุปกรณ์ประกอบอาหาร รวมทั้งห้องน้ำและห้องส้วม  
นอกจากนั้นยังมีปัญหาในเรื่องของแสงสว่างในบริเวณที่พักที่ยังมีน้อยเกินไป การประชาสัมพันธ์  
ไม่เพียงพอและป้ายบอกทางมีน้อย แต่สิ่งที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวกลับมาพักได้นั้นคือ  
อรรถาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน

ซึ่งสอดคล้องกับนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจกับอรรถาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและ  
สมาชิกในครัวเรือน รวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....สุควาวัลย์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ .....

51601345 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORDS : HOME STAY / OPERATION PROCESS / BANG KHONTHI

SUDAWAN JIRAWATTANAKITTI : A STUDY ON OPERATION PROCESS OF HOME STAY SERVICE MANAGEMENT WITH THAI HOME STAY STANDARD : AMPHOE BANG KHONTHI, SAMUT SONGKHRAM. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : SAWANYA SUELUEAM, Ph.D. 82 pp.

The objective of this research were to 1. study home stay lodge management within Amphoe Bang khonthi, Samut songkhram, 2. study tourist's satisfaction and tourist's need in terms of home stay lodge management. The collection of data was made by studied on the documents, in depth interviewed with home stay entrepreneurs on the issues of home stay services management approaches in 10 aspects namely: Accommodation, foods, security, friendly disposition of the hosts and host's members, touring program, environmental and natural resources, culture, creating the value and the value of local community's products, home stay services management, and public relation. The questionnaire was to collect tourist's satisfaction on home stay services management on 10 aspects as well. Qualitative data from interviewing was analyzed for the contents and to summarize of each issue. The quantitative data from the questionnaire's forms was analyzed for the percentage statistically by means of standard deviation and the averaged value.

The results of the research found that the operation of home stay will be a household management, did not aggregate in groups and did not have participation from community. The entrepreneurial operation faced the problems of taking care and the maintenance of lights in the area of home stay which was still inadequate. The public relation was not enough and the road sign had a few. However, the attractive to bring the tourists back for staying in this home stay was friendly disposition of the host and the host's members in the household.

This was in compliance with tourist's satisfaction in friendly disposition of the host and the host's members in the household, including local culture, environmental and natural resources.

---

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009  
Student's signature ..... J. Sudawan ..... S. Sawanya  
Independent Study Advisor's signature .....

## กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบพระคุณความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.สวรรยา ชื่อเต็ม อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนการคว้าอิสระเสร็จสมบูรณ์ อาจารย์ ดร.ธนิษฐ รัตนพงศ์ภิญโญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเงิน ชื่อภักดี ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้ประกอบการ โฮมสเตย์ทุกท่านที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลประกอบการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่ร่วมตอบแบบสอบถาม

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยเป็นกำลังใจให้เป็นอย่างดีเสมอมา และขอขอบคุณพี่ชายที่คอยให้คำแนะนำและเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการเดินทางไปสัมภาษณ์จนทำให้งานเสร็จสมบูรณ์

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำสารนิพนธ์ทุกท่าน ในทุกๆ ขั้นตอน หากบุคคลใดที่มีได้เอ่ยนาม ผู้วิจัยใคร่กราบขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
<b>บทที่</b>	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
ขั้นตอนของการศึกษา.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย.....	5
สถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับ โฮมสเตย์.....	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	26
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
พื้นที่ศึกษา.....	35
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เกณฑ์การเลือกพื้นที่.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42



บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์.....	44
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์.....	47
ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว.....	57
5 สรุปผลการวิจัย.....	59
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก ข้อมูลเบื้องต้นโฮมสเตย์.....	68
ภาคผนวก ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	76
ประวัติผู้วิจัย.....	82

## สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถิตินักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี 2541 – 2550.....	6
2	สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเที่ยว ในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	10
3	กรอบดัชนีชี้วัดมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย.....	19
4	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
5	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านที่พัก.....	51
6	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านอาหารและ โภชนาการ.....	52
7	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านความปลอดภัย.....	52
8	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน.....	53
9	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านรายการนำเที่ยว.....	53
10	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดลอม.....	54
11	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านวัฒนธรรม.....	54
12	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านผลิตภัณฑ์และของที่ ระลึก.....	55
13	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านการบริหารงาน.....	55
14	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านประชาสัมพันธ์.....	56
15	สรุปความพึงพอใจต่อการจัดบริการด้านที่พักแรมทั้ง 10 ด้าน.....	56
16	แสดงปัญหาการเข้าพักแรมของนักท่องเที่ยว.....	57
17	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบ โฮมสเตย์ ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม.....	61

## สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ป้ายแสดงที่ตั้งบ้านปลายคลองไทร โฮมสเตย์.....	69
2	ศาลาริมน้ำบ้านปลายคลองไทร โฮมสเตย์.....	69
3	ห้องโถงบ้านปลายคลองไทร โฮมสเตย์.....	70
4	ป้ายแสดงที่ตั้งกำนันหวด โฮมสเตย์.....	71
5	บ้านกำนันหวด โฮมสเตย์.....	72
6	บริเวณชั้น 2 บ้านกำนันหวด โฮมสเตย์.....	72
7	ป้ายแสดงที่ตั้งบ้านสวนมโนเวชภัณฑ์โฮมสเตย์.....	74
8	บริเวณชั้นล่างบ้านสวนมโนเวชภัณฑ์โฮมสเตย์.....	74
9	ศาลาริมน้ำบ้านสวนมโนเวชภัณฑ์โฮมสเตย์.....	75

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

## บทที่ 1

### บทนำ

#### 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดโปรแกรมส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ ขึ้นในปี 2541-2542 ภายใต้ชื่อ “Amazing Thailand” ในปี 2547 ภายใต้ชื่อ “Amazing Thailand : Unseen Treasures” และล่าสุดในปี 2552 ภายใต้ชื่อ “ปีท่องเที่ยว 2552 (Visit Amazing Thailand 2009)” จากโครงการดังกล่าวส่งผลทำให้การท่องเที่ยวเกิดการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นจาก 7.76 ล้านคนในปี 2541 เป็น 14.46 ล้านคน ในปี 2550 และสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศมากถึง 547,782 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2551)

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้เกิดขึ้นอย่างมากมายเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ นักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ อาทิเช่น การท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่เน้นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ผจญภัยท้าทายควบคู่กับความสนุกสนาน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เน้นการบำบัดรักษาโรคและการดูแลสุขภาพสุขภาพควบคู่ไปกับความสนุกสนานเพลิดเพลิน การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นการให้ความรู้ด้านการเกษตรกรรมและความสนุกสนานเพลิดเพลิน และโดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวหนึ่งที่มีความนิยมเป็นอย่างมากในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ชื่นชอบในกิจกรรมที่ได้สัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตชุมชน และในขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมด้วย และจากรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้เองได้เชื่อมโยงไปสู่รูปแบบของการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์ที่เน้นรูปแบบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การล่องเรือ การปลูกป่า การศึกษาธรรมชาติ ฯลฯ และในขณะเดียวกันก็เน้นให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน โดยมีการพักแรมแบบบ้านพักในบ้าน (Home stay) ที่มีการตัดแปลงพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวและส่วนหนึ่งสำหรับเจ้าของบ้าน ซึ่งนอกจากนักท่องเที่ยวจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและความรู้แล้ว ยังได้สัมผัสกับวิถีการดำรงชีวิตและความมีอัธยาศัยไมตรีในการดูแลและต้อนรับของเจ้าของบ้าน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ธุรกิจที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ได้เกิดขึ้นอย่างมากมายในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะในจังหวัดสมุทรสงครามที่ในปัจจุบันได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากความมีชื่อเสียงด้านการเป็นแหล่งดูหิ่งห้อยที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของเมืองไทย

จังหวัดสมุทรสงคราม แม้จะเป็นเพียงเมืองเล็กๆ ที่มีจำนวนประชากรเพียง 194,054 คน และมีเนื้อที่ 416.7 ตารางกิโลเมตร (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 2552) แต่นับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีรีสอร์ทและโฮมสเตย์เกิดขึ้นมากในลำดับต้นๆ ของประเทศไทย จากข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่า ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามมีรีสอร์ทและโฮมสเตย์อยู่ทั้งหมดประมาณ 166 แห่ง โดยกระจายอยู่ในเขตอำเภอเมือง ประมาณ 55 แห่ง อำเภอบางคนที ประมาณ 33 แห่ง และอำเภออัมพวาประมาณ 78 แห่ง ตั้งแต่ปี 2549-2551 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาประมาณ 682,687 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2551) โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดเสาร์ อาทิตย์หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางหลัง ไหลมาท่องเที่ยวและพักค้างยังจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจำนวนมาก ที่พักแรมประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบังกะโล รีสอร์ทและโฮมสเตย์ จะได้รับการจองเต็มล่วงหน้า โดยเฉพาะที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ที่มีการขยายตัวเพิ่มจำนวนมากขึ้น เนื่องจากราคาที่ไม่แพงและเน้นความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย แต่ที่ผ่านมามีที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยตามประกาศของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว จากข้อมูลของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ในปี 2547-2552 มีโฮมสเตย์ที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จำนวนเพียง 115 แห่ง และในปี 2552 มีโฮมสเตย์ส่งเข้าร่วมประเมินมาตรฐานจำนวน 69 แห่ง โดยมีโฮมสเตย์ที่ไม่ผ่านการประเมินจำนวน 4 แห่ง เนื่องจากสาเหตุสำคัญหลายประการ อาทิเช่น ไม่ได้จัดทำแผนที่ชุมชนแสดงแหล่งที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยวและโฮมสเตย์เพื่อให้นักท่องเที่ยวเห็นถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชน ขาดความพร้อมในด้านการบริการ ไม่มีผู้ประสานงานรองรับนักท่องเที่ยว ขาดความร่วมมือในชุมชน ไม่มีผลิตภัณฑ์ชุมชน(เดลินิวส์ 2552 : 5) รวมถึงข้อจำกัดเรื่องความรู้ด้านการประกอบการของเจ้าของโฮมสเตย์ กำหนดรูปแบบการบริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน (จุหวดี สุทธิประภา 2549)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามจึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการดำเนินงานจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2551 จำนวน 10 ด้าน ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอภัยภัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างความคุ้มค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์ โดยพื้นที่ที่เลือกศึกษาคืออำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม และเลือกศึกษาเฉพาะโฮมสเตย์ที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนกำหนดนโยบายการพัฒนาให้ได้มาตรฐานโฮมสเตย์ และศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อให้ได้

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ประการ ตลอดจนองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

## 2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

## 3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 ขอบเขตเชิงเนื้อหา ศึกษากระบวนการดำเนินงานจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ตามประกาศของสำนักพัฒนาการท่องเที่ยวว่าด้วยเรื่องมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2551 จำนวน 10 ด้าน ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอธชาติยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างความคุ้มค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์ ศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ จำนวน 10 ด้าน

3.2 ขอบเขตเชิงพื้นที่ ศึกษาเฉพาะโฮมสเตย์ที่ยังไม่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

3.3 ขอบเขตเชิงประชากร ผู้ประกอบการเจ้าของโฮมสเตย์และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังโฮมสเตย์ในเขตอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

3.4 ขอบเขตเชิงเวลา ดำเนินการศึกษาตั้งแต่เดือนกันยายน 2552 ถึงเดือนมีนาคม 2553 รวม 7 เดือน

## 4. ขั้นตอนของการศึกษา

4.1 ค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.2 วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษา

4.5 ข้อเสนอแนะในการศึกษา

## 5. คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

โฮมสเตย์ หมายถึง บ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้านและมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยว โดยได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2545)

มาตรฐานโฮมสเตย์ หมายถึง กระบวนการดำเนินการจัดบริการด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอรรถาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2551)

## 6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบกระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม อันจะนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาปรับปรุงด้านต่างๆ ให้ได้มาตรฐาน

6.2 ทราบความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม อันจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

6.3 ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ประการ ตลอดจนองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาโฮมสเตย์ให้ได้มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย อันเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป

## บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง "การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม" ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งประเด็นออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

1. สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย
2. สถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม
3. แนวคิดเกี่ยวกับโฮมสเตย์
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. พื้นที่ศึกษา

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

### 1. สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย

ประเทศไทยนับว่ามีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นตัวเลขที่สูงมาก ซึ่งในแต่ละปีนักท่องเที่ยวก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยในช่วงปี พ.ศ.2541 – 2550 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเฉลี่ยสูงถึง 10.82 ล้านคน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวเฉลี่ย 349,410.80 ล้านบาท(ดังตารางที่ 1) ถึงแม้ว่าในบางปีจำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนลดลงบ้าง เช่น ในปี 2548 ที่เกิดเหตุการณ์ธรณีพิบัติและความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ แต่ก็ยังมีจำนวนที่ลดลงเพียงเล็กน้อย จึงถือได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นอีกหนึ่งยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลให้ความสำคัญและนโยบายของรัฐบาลก็ได้มุ่งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นคู่มือในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

การจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยมากขึ้นนั้นนับได้ว่าประสบผลสำเร็จเป็นอันมาก เพราะสามารถทำให้ชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น และแม้แต่คนไทยเองจากที่นิยมไปเที่ยวต่างประเทศก็หันมาท่องเที่ยวในประเทศเช่นกัน



ตารางที่ 1 สถิตินักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี 2541-2550

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยว (ต่างประเทศ)		รายได้จากการท่องเที่ยว	
	จำนวน (ล้านคน)	อัตราเพิ่ม %	ยอดเงิน (ล้านบาท)	อัตราเพิ่ม %
2541	7.76	+7.53	242,177.00	+9.70
2542	8.58	+10.50	253,018.00	+4.48
2543	9.51	+10.82	285,272.00	+12.75
2544	10.06	+5.82	299,047.00	+4.83
2545	10.80	+7.33	323,484.00	+8.17
2546	10.00	-7.36	309,269.00	-4.39
2547	11.65	+16.46	384,360.00	+24.28
2548	11.52	-1.51	367,380.00	-4.42
2549	13.82	+20.01	482,319.00	+31.29
2550	14.46	+4.65	547,782.00	+13.57
เฉลี่ย	10.82		349,410.80	

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สถิตินักท่องเที่ยว (Tourist Arrivals in Thailand) [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.tourism.go.th/2009/th/statistic/tourism.php>

### 1.1 กรอบแนวคิดแผนการตลาดการท่องเที่ยวปี 2552

แผนการตลาดการท่องเที่ยวปี 2552 ถูกจัดทำขึ้นจากกรอบนโยบายและแผนยุทธศาสตร์หลัก 3 กรอบ ได้แก่

#### 1.1.1 กรอบนโยบายรัฐบาล

1.1.1.1 เน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.1.2 เน้นส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน ทั้งในมิติ “มูลค่า” และ “คุณค่า” ด้วย “สะดวก สะอาด ปลอดภัย”

1.1.1.3 ให้เอกลักษณ์ที่ชัดเจน ง่ายต่อการรับรู้ จัดจำในลักษณะกลุ่มพื้นที่ (cluster)

1.1.2 กรอบนโยบายคณะกรรมการ ททท. : ส่งเสริมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่เชื่อมโยงกลุ่มพื้นที่ (cluster)

1.1.3 แผนวิสาหกิจ ททท. (ปี 2551-2554) : ดำเนินการตลาดภายใต้แนวความคิดเชิงกลยุทธ์ โดยสร้างความแตกต่างในจุดขาย ประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านการตลาดใหม่ ๆ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์

## 1.2 กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานปี 2552

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ในปี 2552 ททท. จะเน้นการสร้างกระแสการเดินทางทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศให้เกิดขึ้นตลอดทั้งปี ภายใต้กลยุทธ์รณรงค์ส่งเสริม “ปีท่องเที่ยวไทย 2551-2552” ตามนโยบายของรัฐบาล สนับสนุนการดำเนินงานสานต่อกลยุทธ์การตลาดในปีที่ผ่านมา ซึ่งจะมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไปตามสถานะและแนวโน้มตลาดในแต่ละพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

### 1.2.1 กลยุทธ์ส่งเสริมปีท่องเที่ยวไทยทั้งในตลาดต่างประเทศและในประเทศ

1.2.1.1 สร้างกระแสให้เกิดการรับรู้ และความร่วมมือสนับสนุนปีท่องเที่ยวไทย โดยยังคงนำเสนอแคมเปญ “Amazing Thailand” และสินค้าหลัก 7 หมวด (7 Wonders of Amazing Thailand) ในตลาดต่างประเทศ ซึ่ง ได้แก่

1.2.1.1.1 Thainess : The World’s Friendliness Culture – นำเสนอความเป็นตัวตนของคนไทย วิถีชีวิตที่เป็นรากเหง้า มีความเรียบง่าย สงบ เป็นเสน่ห์ของไทย โดยนำเสนอสินค้าที่สะท้อนแนวคิดของสังคมไทย อาทิ วิถีชีวิตของชุมชน การทำอาหารไทย มวยไทย ประเพณีไทย ฯลฯ

1.2.1.1.2 Treasures : Land of Heritage and History – นำเสนอกลุ่มสินค้าด้านวัฒนธรรมไทย ที่สร้างความภูมิใจในความเป็นชาติและพร้อมที่จะอวดผู้สายตาดาวโลก กลุ่มสินค้าเหล่านี้ อาทิ สถานที่ซึ่งเป็นมรดกโลก แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา รวมไปถึงพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ฯลฯ

1.2.1.1.3 Beaches : Sun Surf and Serenity – นำเสนอความแตกต่างที่หลากหลายของทะเลไทย สามารถสร้างความสุขและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกรูปแบบ อาทิ พักผ่อน หัวหิน ชะอำ ฯลฯ

1.2.1.1.4 Nature : The Beauty of Natural Wonders – นำเสนอกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ Green Tourism การท่องเที่ยวแบบประหยัดพลังงาน สร้างความตระหนักและเกิดความเข้าใจคุณค่าของการเป็นผู้ห่วงใยสิ่งแวดล้อม อาทิ การเดินชมเส้นทางการศึกษาธรรมชาติและระบบนิเวศ ส่องสัตว์ ดูนก การล่องแก่ง ฯลฯ

1.2.1.1.5 Health & Wellness : The Beauty of Wellness and Wellbeing – นำเสนอสินค้าและบริการที่ให้ความสำคัญต่อการบำรุงและบำบัดสุขภาพกายและใจ อาทิ สปา สมาธิ การแพทย์ที่ทันสมัย ฯลฯ

1.2.1.1.6 Trends : Your Senses with Unique Trends – นำเสนอกลุ่มสินค้าบริการที่สอดคล้องตามกระแสนิยม หรือ In Trend ซึ่งเป็นจุดขายด้วยรูปแบบที่ทันสมัย แปลกตา ในแนว Chic, Hip, Modern ทั้งร้านอาหาร แหล่งช้อปปิ้ง บูติกโฮเต็ล รวมถึงสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น อาทิ สวนสนุก ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ ฯลฯ

1.2.1.1.7 Festivities : The Land of Year Round Festivities – กิจกรรมท่องเที่ยวที่ควบคู่ไปกับความสนุกสนาน รื่นเริง และความบันเทิงใจ โดยนำเอางานเทศกาลระดับโลกและระดับนานาชาติต่าง ๆ ในตัวดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวและสื่อมวลชนต่างชาติ อาทิ Pattaya Music Festival, The Royal Trophy Europe vs Asia Golf Championship ฯลฯ

1.2.1.2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยในตลาดต่างประเทศ เน้นการค้าเน้นงานให้เกิดกระแสการเดินทางมาไทยตลอดทั้งปี ซึ่งเป็นการขยายผลโครงการจากเฉพาะบางพื้นที่ตลาดไปสู่การค้าเน้นงานพร้อมๆ กันในหลายตลาดหลักทั่วโลก

1.2.1.3 กระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวในกลุ่มคนไทย จัดให้มีกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการเดินทาง อาทิ “ท่องเที่ยวประทับใจ เที่ยวไทยทุกคน” ส่งเสริมให้คนไทย 12 กลุ่มเป้าหมาย อาทิ กลุ่มคนท้อง กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มท่องเที่ยวทางบุญ เป็นต้น โดยจัดทำคู่มือและร่วมกับพันธมิตรจัดทำรายการท่องเที่ยวพิเศษเสนอขายและการจัดงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทย

## 1.2.2 การส่งเสริมตลาดต่างประเทศ

1.2.2.1 กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งให้กับแบรนด์ “ประเทศไทย” ดำเนินการโดยนำเสนอ “สาร” ที่เน้นย้ำความเป็นมิตรไมตรีของคนไทยผ่าน “รอยยิ้ม” และสร้างความรู้สึกรักให้นักท่องเที่ยวสามารถยิ้มได้เมื่อมาเที่ยวเมืองไทย

1.2.2.2 กลยุทธ์การขยายตลาดกลุ่มคุณภาพ เพื่อเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อครั้งของนักท่องเที่ยวจะเน้นเจาะตลาดระดับบนซึ่งมีกำลังซื้อสูง และสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ภายใต้ภาวะวิกฤตพลังงานโลก

1.2.2.3 กลยุทธ์ปกป้องฐานตลาดนักท่องเที่ยวเพื่อหักค่อนทั่วไป เพื่อรักษาตลาดลูกค้าเก่าเพื่อควบคู่ไปกับการขยายฐานตลาดใหม่ ทั้งในพื้นที่ตลาดเดิมและพื้นที่ตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ

1.2.2.4 กลยุทธ์เสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นใช้เทคนิคนำเสนอสมัยในการเข้าถึงนักท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง

### 1.2.3 การส่งเสริมตลาดในประเทศ

สำหรับตลาดในประเทศ นอกเหนือจากการดำเนินงานในกลยุทธ์ปีท่องเที่ยวไทยแล้ว จะยังคงดำเนินการสานต่อกลยุทธ์ของปี 2551 เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อเนื่อง

1.2.3.1 กลยุทธ์การสร้างกระแสให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต จะใช้แนวคิดในการโฆษณาประชาสัมพันธ์เช่นเดียวกับกลยุทธ์ปีท่องเที่ยวไทยในการสร้างกระแสให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

1.2.3.2 กลยุทธ์ส่งเสริมการเดินทางเชื่อมโยง จะเน้นการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้และภายในภูมิภาค โดยจะจัดทำเส้นทางและคู่มือการท่องเที่ยวรวมทั้งเสนอขายแพ็คเกจภายใต้โครงการขับรถสุขใจเที่ยวเมืองไทยใกล้กรุงเทพฯ

1.2.3.3 กลยุทธ์สร้างการรับรู้ความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ จะนำเสนอจุดต่างภาพลักษณ์ของพื้นที่เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้ถึงความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ โดยโฆษณาประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมที่สะท้อนภาพลักษณ์ของพื้นที่ที่แตกต่างกัน

1.2.3.4 กลยุทธ์รณรงค์ให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างรู้ค่า รักษาแหล่งท่องเที่ยว จะรณรงค์ให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในมุมของการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดีและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีต่อเนื่องจากปี 2551 ภายใต้แคมเปญ “เก็บเมืองไทยให้สวยงาม”

นอกจากนั้น ได้จัดทำโครงการปฏิญญารักษาสีสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างกระแสการรับรู้เรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยรณรงค์และกระตุ้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้ตระหนักและเห็นความสำคัญ

1.2.3.5 กลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวในมิติของการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวจากการเดินทางท่องเที่ยว เช่น จัดค่ายเยาวชนให้ความรู้ด้านต่างๆ ระบบนิเวศทางทะเล ระบบนิเวศทางบก จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์

## 2. สถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม

สมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร เพียง 72 กิโลเมตร และเป็นทางผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวอีกหลายจังหวัด เช่น ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ โดยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงเกษตร เพราะยังมีความเป็นธรรมชาติอยู่ มีคลองน้อยใหญ่มากมายจึงอุดมไปด้วยสวนผลไม้ นักท่องเที่ยวสามารถเล่นเรือชมตลาดน้ำท่าคา ชมสวนผลไม้ ชม

หิ้งห้อย รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และศาสนา มีสถานที่สำคัญ เช่น อุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย วัดบ้านแหลม พิพิธภัณฑ์แมวไทย ชมวิถีชีวิตชาวบ้านในการทำน้ำตาลมะพร้าว และทำเครื่องเบญจรงค์ (สุรจิต ชีรเวชย์และคณะ 2548)

ตารางที่ 2 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเที่ยว ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ปี พ.ศ.	คนไทย			คนต่างประเทศ		
	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
2549	152,624.00	280,064.00	432,688.00	2,094.00	17,816.00	19,910.00
2550	226,708.00	304,904.00	531,612.00	81.00	11,962.00	12,043.00
2551	454,556.00	583,570.00	1,038,126.00	4,826.00	8,858.00	13,684.00

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สถิตินักท่องเที่ยว (Tourist Arrivals in Thailand) [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.tourism.go.th/2009/th/statistic/tourism.php>

จากข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 – 2551 นั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี 2551 มีนักท่องเที่ยวชาวไทย 1,038,126 คน และชาวต่างชาติ 13,684 คน (ดังตารางที่ 2) แสดงให้เห็นว่าท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามเริ่มเป็นที่สนใจจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น นั้นแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของจังหวัดสมุทรสงครามในการที่จะรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยว รวมไปถึงโอกาสในการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งมาพร้อมกับรายได้ที่จะได้รับ รวมไปถึงการจ้างงานอาชีพต่าง ๆ ที่จะตามมากับปริมาณการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นของที่ระลึก ที่พัก โฮมสเตย์ รีสอร์ท รวมไปถึงกิจกรรมนำเที่ยว

ในปี 2551 บรรยากาศตามแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมีนักท่องเที่ยวมากตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ วันหยุดตามเทศกาลต่างๆ เนื่องจากอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร และแหล่งท่องเที่ยวยังคงสภาพดั้งเดิม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา และพักยังโฮมสเตย์ในพื้นที่ รวมไปถึงท่องเที่ยวยังสถานที่ต่างๆ ในจังหวัด แหล่งท่องเที่ยวที่เด่นที่สุดของ

จังหวัดคือ คอนทอยลอค รองลงมาได้แก่ วัดอัมพวันเจติยาราม วัดบ้านแหลม อุทยาน ร.2 สำหรับ ชาวต่างประเทศจะนิยมไปที่ ตลาดน้ำท่าคา และตลาดน้ำอัมพวา

### 3. แนวคิดเกี่ยวกับโฮมสเตย์

#### 3.1 ความหมายของโฮมสเตย์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้ให้ความหมายของ โฮมสเตย์ (Home stay) หมายถึง บ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้านและมีวัตถุประสงค์ที่จะ เรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่ง กันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยว โดยได้รับค่าตอบแทนตามความ เหมาะสม

เกรียง วุฒิจำเจริญพร (2545 : 4-8) ได้ให้ความหมายของโฮมสเตย์หรือบ้านพักแรม ในประเทศไทยว่า หมายถึง บ้านซึ่งเจ้าของบ้านให้บริการห้องพักรวมอาหารเช้าและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่น ๆ ในการพักผ่อนแก่นักเดินทางท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนที่เดินทางมายังท้องถิ่น นั้น ๆ โดยได้รับค่าสินจ้างเป็นค่าตอบแทนและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของบ้านกับนักท่องเที่ยวซึ่ง ก่อให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่ระหว่งกัน

มธุรส ปราบไพรี (2544 : 51) ได้ให้ความหมายของคำว่าโฮมสเตย์ คือ การจัดการที่ พักของชาวบ้านในชุมชนให้แก่ผู้มาเยือนด้วยความยินยอมและเต็มใจของเจ้าบ้าน ซึ่งบ้านพักที่ ให้บริการต้องมีห้องพักหรือพื้นที่ที่สามารถรองรับให้บริการแก่ผู้มาเยือนได้ตามขีดกำลัง ความสามารถ

สรุปได้ว่า โฮมสเตย์เป็นที่พักเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้พักร่วมกับเจ้าของบ้านรวมทั้ง มีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันระหว่างเจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวกับนักท่องเที่ยว ซึ่งถือ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน และยังได้ศึกษาวัฒนธรรมของในแต่ละพื้นที่อีกด้วย

#### 3.2 คุณสมบัติโฮมสเตย์

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้กำหนด คุณสมบัติโฮมสเตย์เบื้องต้นมี 6 ประการ ดังนี้

3.2.1 เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวต้องถือว่าการทำโฮมสเตย์เป็นเพียง รายได้เสริมนอกเหนือจากรายได้หลักของครอบครัว

3.2.2 มีห้องพักหรือพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเหลือและไม่ได้ใช้ประโยชน์สามารถ นำมาดัดแปลงให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้ไม่เกิน 4 ห้อง หรือนักท่องเที่ยวพักได้ไม่เกิน 20 คนต่อหลัง

3.2.3 นักท่องเที่ยวต้องเข้าพักค้างแรมในบ้านเดียวกับเจ้าของบ้าน โดยมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน

3.2.4 สมาชิกในครอบครัวต้องมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักค้างแรมในบ้านชานคาเดียวกันกับเจ้าของบ้าน พร้อมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นนั้นแก่นักท่องเที่ยว

3.2.5 เจ้าของบ้านและสมาชิกในครอบครัวให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการโฮมสเตย์เป็นอย่างดี

3.2.6 บ้านนั้นต้องเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรมหรือสหกรณ์ที่ร่วมกันจัดการโฮมสเตย์ของชุมชนนั้น

### 3.3 จุดกำเนิดโฮมสเตย์

จุดเริ่มต้นความเป็นมาของโฮมสเตย์ ในทวีปยุโรปช่วง 50 ปีที่ผ่านมาซึ่งเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้คนเริ่มแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวและที่พักที่ห่างไกลชุมชนเมืองและร่องรอยความกดดันของสงครามไปสู่พื้นที่ชนบทที่เต็มไปด้วยความสงบร่มรื่น ธรรมชาติที่สวยงาม ก่อให้เกิดที่พักแรมนักท่องเที่ยวใหม่ ๆ ขึ้น ได้แก่ Bed & Breakfast บ้านพักในฟาร์ม (Farmhouse) เกสต์เฮ้าส์ (Guest houses) และโฮมสเตย์ ซึ่งมีลักษณะคล้าย ๆ กันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันไป แต่ทั้งหมดดำเนินการภายใต้แนวคิดเดียวกันคือ ถือว่าผู้ที่มาเป็นแขกของบ้านไม่ใช่นักท่องเที่ยว (Be a guest, not just a tourist) และภายใต้การพัฒนาแบบท่องเที่ยวชนบท (Rural Tourism) ดังนั้นแนวความคิดในการพักแรมกับเจ้าของบ้านในพื้นที่ชนบทและเพลิดเพลินกับสภาพธรรมชาติ เริ่มก่อตัวขึ้นและได้รับความสนใจเป็นอันมาก

ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศแรกในภูมิภาคยุโรปที่มีการเที่ยวพักแรมกับบ้านพักในฟาร์ม (Farmhouse) ซึ่งตั้งอยู่ในชนบทที่ห่างไกล หลังจากนั้นประเทศอื่น ๆ ก็เริ่มดำเนินการบ้าง อาทิ อังกฤษ เยอรมันนี ไอร์แลนด์ นับจากจุดนั้นก็เกิดการเรียกชื่อที่แตกต่างกันออกไป Bed & Breakfast Houses บ้านพักในฟาร์ม (Farmhouse) เกสต์เฮ้าส์ (Guesthouses) และ Home stay ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเรียกที่พักประเภทนี้ว่าอะไร ที่พักทั้งหมดนี้จะต้องตั้งอยู่ในชนบทที่ห่างไกลออกไปจากเมืองและแหล่งชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น

#### 3.3.1 โฮมสเตย์ในต่างประเทศ

3.3.1.1 โฮมสเตย์และการท่องเที่ยวชนบทของประเทศไอร์แลนด์ ประเทศไอร์แลนด์เป็นประเทศที่มีเนื้อที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชนบท โดยการกสิกรรมยังคงมีบทบาทสำคัญ

ต่อเศรษฐกิจของประเทศ ไอร์แลนด์มีชื่อเสียงในเรื่องสภาพชนบทที่สวยงามและสมบูรณ์ไปด้วยภูเขา ทะเล ทะเลสาบ แม่น้ำ และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบท นอกจากนี้ยังรวมถึงความเป็นมิตรและอัธยาศัยที่ดีของชาวไอริช

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไอร์แลนด์ได้รับการพัฒนาเป็นระยะเวลากว่า 40 ปี ที่ผ่านมามีในปัจจุบัน 30% ของนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมพักที่บ้านพักในฟาร์ม (Farmhouse) และ Bed & Breakfast ทั้งนี้ ที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวชนบทส่วนใหญ่อยู่ในรูปของ Home stay อาทิ บ้านพักในฟาร์ม (Farmhouse) Bed & Breakfast บ้านพักชนบท (Country home) และกระท่อมพักแรม ซึ่งแขกที่มาพักสามารถประกอบอาหารเอง (Self catering cottage) ซึ่งปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยมมากทั้งในหมู่นักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวชาวไอริชเอง โดยมีจำนวนถึง 4,000 หลัง เฉพาะกระท่อมพักแรมมักจะตกแต่งในสไตล์ไอริชชนบท และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นครอบครัวหรือมาเป็นกลุ่ม ๆ ได้ จำนวนตั้งแต่ 4-8 คน สำหรับเจ้าบ้านซึ่งมักจะเป็นชาวนาหรือเจ้าของฟาร์มที่ต้องการความเป็นส่วนตัวมักจะสร้างกระท่อมพักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ โดยแยกออกไปจากตัวบ้านเดิมแต่อยู่ในบริเวณที่เดียวกัน ปัจจุบันประเทศไอร์แลนด์มีกระท่อมพักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากกว่า 2,000 หลัง

การท่องเที่ยวชนบทของไอร์แลนด์ได้รับการพัฒนาโดยเริ่มจากชุมชนท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่เป็นหลัก ตัวอย่างที่ชัดเจนได้แก่ การจัดตั้งบริษัท Irish Country Holidays ซึ่งเป็นบริษัทที่ทำการตลาดทางการท่องเที่ยวโดยเน้นประโยชน์ของชุมชนเป็นหลัก โดยมีการแข่งขันทางการตลาดแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับชุมชนและระดับประเทศ ทั้งนี้ในการทำการตลาดจะใช้วิธีทำการตลาดร่วมกันทั้งหมดและใช้ระบบการสำรองที่พักผ่านศูนย์กลางร่วมกัน มีการจัดรายการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว ซึ่งนอกเหนือจากที่พักโฮมสเตย์ แล้ว ยังเสนอกิจกรรมอื่น ๆ ให้กับผู้มาพักแรมด้วย อาทิ การขี่จักรยาน เดินป่า ซึมซา ปั่นเขา พายเรือ เที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง หรือจัดกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่นักท่องเที่ยวต้องการ รวมทั้งการบริการผู้มาพักแรมด้วยอาหารพื้นเมืองสไตล์ไอริชและดนตรีแบบไอริชแท้ ๆ

ในการจัดโฮมสเตย์ ในประเทศไอร์แลนด์ มีบทเรียนสำคัญ 3 บทเรียนที่ควรศึกษา ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ ที่ต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวประกอบการพักแรมเสมอ ดังนั้นเจ้าบ้านควรเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีสำหรับนักท่องเที่ยว
2. เพื่อให้การทำการตลาดสำหรับธุรกิจโฮมสเตย์ มีประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อที่จะทำงานประสานกับองค์การท่องเที่ยวของรัฐ



3. โฮมสเตย์ต้องอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ โฮมสเตย์ที่อยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเพียงพอจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้เลย

ประเทศไอร์แลนด์นั้นสร้างมาตรฐานการจัดการโฮมสเตย์ได้จาก รัฐบาลสนับสนุนเงินกู้แก่ชาวบ้านเพื่อปรับปรุงซ่อมแซมบ้าน โดยเฉพาะในส่วนของห้องนอน ห้องน้ำ และครัว และยังสนับสนุนเงินกู้แก่ชาวบ้านเพื่อสร้างกระท่อมพักแรม โดยให้สร้างได้เฉพาะในที่ดินของตนเอง

ทั้งนี้รัฐได้จัดตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ประกอบการ โฮมสเตย์ ตามแผนการ The Government Assistance Scheme ซึ่งดำเนินการมากกว่า 30 ปี โครงการนี้ประกอบด้วย การจัดตั้งเกณฑ์การแบ่งระดับ (Grading) ของโฮมสเตย์ การตรวจสอบ (Inspection) และการลงทะเบียน (Registration) โฮมสเตย์ ภายใต้ระเบียบของ Irish Tourist Board

3.3.1.2 โฮมสเตย์และการท่องเที่ยวชนบทของประเทศมาเลเซีย ประเทศมาเลเซียซึ่งมีโฮมสเตย์จำนวน 250 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งในปัจจุบันยังอยู่ในระยะเริ่มต้นของการพัฒนาเท่านั้น รัฐบาลมาเลเซียมีนโยบายที่จะพัฒนาที่พักแรมโฮมสเตย์ด้วยความหวังที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นของประเทศ โดยได้บรรจุแนวทางการพัฒนาโฮมสเตย์ไว้ภายใต้กรอบนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวชนบทแห่งชาติ (National Rural Tourism Policy) ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนในการจัดทำ “แผนแม่บทการท่องเที่ยวชนบทสำหรับประเทศมาเลเซีย” (Rural Tourism Master Plan for Malaysia)

จุดแข็งทางการท่องเที่ยวของประเทศมาเลเซีย ในการจัดทำแผนแม่บทการท่องเที่ยวชนบทสำหรับประเทศมาเลเซีย ได้ทำการวิจัยทางการตลาด โดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนมาเลเซีย จำนวน 1,000 คน นักท่องเที่ยวภายในประเทศจำนวน 500 คน และบริษัททัวร์ จำนวน 100 บริษัท ทั้งนี้ จากการวิจัยพบว่าประเทศมาเลเซียมีจุดแข็งทางการท่องเที่ยวเรียงลำดับความสำคัญดังนี้

1. ป่าไม้ที่มีสภาพสมบูรณ์ตามระบบนิเวศ และมีทิวทัศน์สวยงาม
2. ความเป็นมิตรของคนมาเลเซีย
3. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม

จุดแข็งเหล่านี้คือ องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวชนบทของประเทศ (Rural Tourism Product) อันรวมถึงโฮมสเตย์ด้วย ในขณะเดียวกัน ปัญหาในการจัดการโฮมสเตย์ของประเทศมาเลเซีย คือ

1. แนวคิดด้านแหล่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวไม่มีความรู้หรือตระหนักว่ามาเลเซียมีการท่องเที่ยวชนบทที่น่าสนใจ

2. ความหลากหลายของกิจกรรมทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องการพักในโฮมสเตย์ที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวและรายการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ซึ่งปัจจุบันมาเลเซียมีการท่องเที่ยวที่จำกัด

3. มาตรฐานของห้องน้ำและส้วม ห้องน้ำและส้วมของที่พักแบบโฮมสเตย์ในมาเลเซียยังไม่ได้มาตรฐาน ทั้งด้านรูปแบบและสุขอนามัย

4. การอบการจัดการขององค์กรท่องเที่ยว การอบการจัดการขององค์กรพัฒนาการท่องเที่ยวชนบทยังไม่ชัดเจนและขาดเสถียรภาพ

5. ขาดแคลนข้อมูลข่าวสาร ขาดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการโฮมสเตย์ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ทราบข้อมูลด้านที่พักแรมโฮมสเตย์

6. การตลาด การตลาดสำหรับที่พักแรมโฮมสเตย์ยังไม่กว้างขวางเพียงพอและขาดประสิทธิภาพ

7. การอบรมบุคลากร เจ้าบ้านหรือเจ้าของโฮมสเตย์ยังขาดทักษะและความรู้ด้านการบริการนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องอบรมเพิ่มพูนความรู้และฝึกฝนทักษะการให้บริการแก่เจ้าของโฮมสเตย์

### 3.3.2 โฮมสเตย์ในประเทศไทย

จากแผนพัฒนาฉบับที่ 8 ที่เน้นบทบาทการพัฒนาชุมชนและการที่รัฐออกกฎหมายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นแรงผลักดันให้องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้ให้กับชุมชนโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นจุดขาย จึงทำให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวหลายรูปแบบในชุมชนซึ่งการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์ก็เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ทั้งจากองค์กรท้องถิ่น องค์กรเอกชนและหน่วยงานภาครัฐ

จากการติดตามความเป็นมาพบว่าโฮมสเตย์ในประเทศไทยนั้นเกิดขึ้นมานาน แต่รูปแบบและกิจกรรมอาจแตกต่างกันไป จากการวิเคราะห์ข้อคิดที่ผ่านมาสามารถสรุปได้ตามยุคสมัย ดังนี้

3.3.2.1 ยุคเริ่มต้น (พ.ศ. 2503 – 2525) กระจายอยู่ในกลุ่มนิสิตนักศึกษา กลุ่มออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท ต้องเรียนรู้วิถีชีวิตรับทราบปัญหาในชนบท เพื่อนำมาพัฒนาสังคม ความอุดมคติ กระจายอยู่ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมทัวร์ป่า โดยเฉพาะในแถบภาคเหนือของประเทศไทย นักท่องเที่ยวจะพักตามบ้านชาวเขาโดยจุดพักนั้นจะขึ้นอยู่กับเส้นทางเดินป่า

3.3.2.2 ยุคกลาง (พ.ศ. 2526 – 2536) กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่นิยมทัวร์ป่าเริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น การพักผ่อนในรูปแบบโฮมสเตย์ได้รับการพัฒนารูปแบบและกิจกรรม โดยกระจายไปยังหมู่บ้านชาวเขาที่กว้างขวางมากขึ้น ในระยะนี้มีการท่องเที่ยวในรูปแบบทัวร์ป่าที่มีการจัด โฮมสเตย์เริ่มสร้างปัญหาสังคม อาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาการปล้น ขโมย ปัญหาการฆ่าชิงทรัพย์

กลุ่มนักพัฒนา นักกิจกรรม ที่เติบโตมาจากการทำกิจกรรมในสมัยนักศึกษา เริ่มทำงานในรูปแบบขององค์กรเอกชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม มีรูปแบบการเดินทางเพื่อศึกษาความด้านการพัฒนา ซึ่งก็เป็นลักษณะหนึ่งของโฮมสเตย์แต่ยังเผยแพร่ในคนเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

3.3.2.3 ยุคตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 – ปัจจุบัน ยุคนี้เป็นการเน้นกระแสด้านการพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจะพบได้ว่าการท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในระยะประมาณปี พ.ศ.2537 – 2539 ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยเริ่มมีการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ โดยกลุ่มนำร่องคือกลุ่มที่เป็นนักกิจกรรมสังคมทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่เท่าที่สืบค้นพบว่าที่ที่ดำเนินการเรื่อง โฮมสเตย์จะเป็นพื้นที่ที่องค์กรพัฒนาเอกชนไทยเข้าไปดำเนินการ เช่น เกษยาว จ.พังงา (กลุ่มประมงชายฝั่ง / อวนลาก อวนรุน) หลังจากพื้นที่เกษยาว จ.พังงา ได้มีพื้นที่อื่นเพิ่มขึ้น อาทิ หมู่บ้านคีรีวง จ.นครศรีธรรมราช บ้านแม่ทา จ.เชียงใหม่ (กลุ่มเกษตรทางเลือก) บ้านผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม (เกษตรยั่งยืน)

ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมาได้มีการเคลื่อนไหวขึ้นในกลุ่มนักธุรกิจผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว โดยนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบผจญภัย (Adventure Ecotourism) และที่พักแบบโฮมสเตย์

จากการที่รัฐบาลได้ประกาศให้ปี พ.ศ.2541 – 2542 เป็นปีท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand) ทุกหน่วยงานของภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชนและขยายกิจกรรมโฮมสเตย์เพิ่มมากขึ้น เช่น หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ใหญ่บ้านโคกโก่ง อ.กุฉินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ บ้านทรงไทยปลายโพงพาง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม รวมทั้งพื้นที่ชนกลุ่มน้อย หมู่บ้านชาวเขาก็มมีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์ด้วยเช่นกัน

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น ทั้งในกลุ่มชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชนเพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม หัตถกรรมท้องถิ่น โดยมีโฮมสเตย์ที่มีความหมายมากกว่าเป็นที่พัก เนื่องจากเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งซึ่งยึดเอารูปแบบที่พักเป็นศูนย์กลางและจัดกิจกรรมใน

ด้านต่างๆ ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย ทั้งนี้หน่วยงานที่สนับสนุนกิจกรรมโฮมสเตย์ อาทิเช่น ส่วนราชการจังหวัด อบต. องค์กรเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแนวคิดหลักที่ใช้โฮมสเตย์เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนซึ่งบางพื้นที่อาจไม่จำเป็นต้องจัดเป็นโฮมสเตย์ แต่เป็นเพียงท่องเที่ยวลักษณะ Home Visit หรือการเรียนรู้วิถีชีวิตโดยไม่ต้องพักแรมก็ได้

### 3.4 การกำหนดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีภารกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในการพัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้อยู่ในระดับมาตรฐาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

เพื่อให้เป็นไปตามภารกิจ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวจึงได้ทำการศึกษาและสร้างดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย (Home stay) หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในประเทศไทย โดยประกอบไปด้วยดัชนี 10 ด้าน 31 ตัวชี้วัด ดังนี้

#### 1. ด้านที่พัก ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ

##### 1.1 ลักษณะบ้านที่เป็นสัดส่วน

##### 1.2 ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย

##### 1.3 มีห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมิดชิด

##### 1.4 มีมุมพักผ่อนภายในเรือนหรือในชุมชน

#### 2. ด้านอาหารและโภชนาการ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ

##### 2.1 ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร

##### 2.2 มีน้ำดื่มที่สะอาด

##### 2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด

##### 2.4 ห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวที่ถูกต้องลักษณะ

#### 3. ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ

##### 3.1 มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

##### 3.2 มีการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย

#### 4. ด้านอรรถาสัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ

##### 4.1 การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย

##### 4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ในวิถีของชุมชน

#### 5. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ

### ห้องดินนำเที่ยว

- 5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน
- 5.2 ข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 5.3 เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือประสานงานให้มัคคุเทศก์

### จากการท่องเที่ยวและลดสภาวะโลกร้อน

6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด
  - 6.1 มีแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนหรือบริเวณใกล้เคียง
  - 6.2 มีการดูแลแหล่งท่องเที่ยว
  - 6.3 มีแผนงานหรือมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อลดผลกระทบ

### ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลดสภาวะโลกร้อน

- 6.4 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์
7. ด้านวัฒนธรรมประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ
    - 7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
    - 7.2 การรักษาวิถีชุมชน คงไว้เป็นกิจวัตรปกติ

### ตัวชี้วัด คือ

### นักท่องเที่ยว

8. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ประกอบด้วย 2
  - 8.1 ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว
  - 8.2 มีผลิตภัณฑ์ที่สร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน
9. ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ
  - 9.1 มีการรวมกลุ่มของชาวบ้าน
  - 9.2 มีคณะกรรมการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์
  - 9.3 กฎ กติกา การทำงานของคณะกรรมการ
  - 9.4 มีการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม
  - 9.5 ระบบการจองล่วงหน้า ลงทะเบียนและชำระเงินล่วงหน้า
  - 9.6 รายละเอียดค่าธรรมเนียมและบริการต่าง ๆ ที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน
10. ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ
  - 10.1 มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน
  - 10.2 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 3 กรอบดัชนีชี้วัดมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
1. ด้านที่พัก	1.1 ลักษณะบ้านพักที่เป็นสัดส่วน	-เป็นบ้านของเจ้าของที่แบ่งปันที่นอนหรือห้องนอนอย่างเป็นสัดส่วน หรืออาจปรับปรุงต่อเติมที่พักที่ติดกับบ้านเดิมเพื่อใช้เป็นที่นอนหรือห้องนอนเป็นสัดส่วน
	1.2 ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย	-มีที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว อาจเป็นเตียงฟูกหรือเสื่อและมีมุ้งหรือมุ้งลวดเพื่อป้องกันยุงและแมลง
	1.3 ห้องอาบน้ำและห้องส้วมที่สะอาดมีคิซิค	-มีความปลอดภัย มีที่ล๊อคประตูอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีความมีคิซิค - มีขนาดของห้องน้ำที่เหมาะสม มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก - มีการแยกกันสำหรับตักอาบนํ้า - น้ำที่ใช้มีความสะอาด อาจเป็นประปาหมู่บ้าน ประปาภูเขา หรือนํ้าคิซิคที่ปล่อยไว้ระยะหนึ่งและแกว่งสารคิซิค
	1.4 มุมพักผ่อนภายในบ้านหรือในชุมชน	-มีมุมพักผ่อนที่สงบสบายภายในบ้านหรือบริเวณโดยรอบที่สามารถนั่ง นอน และมีบรรยากาศผ่อนคลาย เช่น ลานบ้าน ใต้ต้นไม้ ศาลาหน้าบ้าน -มีการดูแลบริเวณรอบบ้าน เช่น สวนครัว ใต้ต้นไม้ประดับ ร่องนํ้าให้สะอาดปราศจากขยะ

## ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
2. ด้านอาหารและโภชนาการ	2.1 ชนิดของอาหารและวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหาร	- มีปริมาณและประเภทของอาหารที่เหมาะสม - ผลิตโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ไม่ซื้ออาหารหรือกับข้าวถุง - มีการปรุงอาหารอย่างถูกสุขลักษณะ
	2.2 น้ำดื่มที่สะอาด	- มีที่เก็บภาชนะ เก็บน้ำ
	2.3 ภาชนะที่บรรจุอาหารที่สะอาด	- มีภาชนะที่เกี่ยวข้องกับอาหาร เช่น ถ้วย ชาม จาน ช้อน ช้อนกลาง ทัพพี โถข้าวที่สะอาด ไม่มีคราบและกลิ่นคาว กลิ่นอับ
	2.4 ห้องครัวและอุปกรณ์ที่ใช้ในครัวมีความสะอาด	- ครัวอาจอยู่ในบ้านหรือแยกจากตัวบ้านก็ได้และมีการดูแลความสะอาดอยู่เสมอ - มีอุปกรณ์การเก็บเครื่องปรุง วัตถุดิบ ที่สะอาดสามารถป้องกันเชื้อโรคและสิ่งสกปรก เช่น มีที่เก็บมีดชด ที่แขวนหรือมีฝาชีครอบ หรือคลุมผ้าสะอาด
3. ด้านความปลอดภัย	3.1 การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	- มีแนวทางปฏิบัติเพื่อการช่วยเหลือเบื้องต้น เมื่อนักท่องเที่ยวเกิดเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุ - มียาสามัญประจำบ้านที่มีสภาพใช้ได้ทันที (ยังไม่หมดอายุ) - เจ้าของบ้านควรซักถามถึงโรคประจำตัวหรือบุคคลที่ติดต่อได้ทันที ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินกับนักท่องเที่ยว
	3.2 การจัดระบบดูแลความปลอดภัย	- มีการแจ้งให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันรับทราบขณะมีนักท่องเที่ยวในบ้าน เพื่อขอความร่วมมือในการดูแลรักษาความสงบความปลอดภัย

## ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
		- มีการจัดเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น รถยนต์
4. อธิบายมิติตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน	4.1 การต้อนรับและการสร้างความคุ้นเคย	- มีการแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสมาชิกในครัวเรือนทุกคนที่อยู่ในขณะนั้น เพื่อรู้จักและเรียนรู้วิถีชีวิตของเจ้าของบ้านผ่านกิจกรรมต่างๆ ภายในบ้าน เช่น เก็บผักสวนครัวร่วมกัน ทำกับข้าวร่วมกัน รับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น
	4.2 การสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชน	- เจ้าของบ้านมีการแลกเปลี่ยนให้ข้อมูล อาจเป็นเอกสารภาพถ่าย หรือการพูดคุยในเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรมในชุมชนอย่างเหมาะสม - เจ้าของบ้านเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้วิถีชีวิตของตนเอง เช่น ไปดูไร่-นา ออกทะเล เก็บใบชา ทอผ้า จักสาน เป็นต้น
5. รายการนำเที่ยว	5.1 มีรายการนำเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องผ่านการยอมรับจากชุมชน	- มีการวางแผนโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกันของชุมชนและกลุ่มโฮมสเตย์ เพื่อกระจายรายได้ให้เกิดขึ้นในแต่ละหมู่บ้านหรือแต่ละกลุ่มกิจกรรม - มีโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เผยแพร่สู่สาธารณะและนักท่องเที่ยวที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน
	5.2 ข้อมูลกิจกรรมท่องเที่ยว	- มีข้อมูลรายละเอียดกิจกรรมในโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายแตกต่างกันตามภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม เพื่อให้ นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกได้



ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	5.3 เจ้าของบ้านเป็นมัคคุเทศก์ ท้องถิ่นหรือประสานงานให้ มัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยว	- กลุ่มหรือเจ้าของบ้านเป็นผู้นำเที่ยวเพื่อให้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากร สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ศิลปะ สถาปัตยกรรม การแสดง ความเชื่อ ค่านิยม ภายในชุมชนแก่นักท่องเที่ยว
6. ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	6.1 ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยว ภายในชุมชนหรือแหล่ง ท่องเที่ยวใกล้เคียง	- มีแหล่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็นแหล่งธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น วัด เจดีย์ เป็นต้น หรือใช้แหล่งท่องเที่ยว ใกล้เคียงเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรม
	6.2 การดูแลรักษาแหล่ง ท่องเที่ยว	- ชุมชนมีกฎ กติกา การใช้ทรัพยากรการ ท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อให้การใช้ประโยชน์ เป็นไปอย่างยั่งยืน เช่น ปริมาณนักท่องเที่ยว ที่ชุมชนยอมรับได้ การไม่เก็บพันธุ์พืชออก จากป่า - มีกิจกรรมที่สัมพันธ์กับงานการฟื้นฟู อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในหลากหลาย รูปแบบ เช่น การปลูกป่า การจัดค่ายอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชน เป็นต้น
	6.3 แผนงานหรือมาตรการลด ผลกระทบจากการท่องเที่ยว และลดสภาวะโลกร้อน	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และ กลุ่มโฮมสเตย์มีแผนงาน มาตรการ และ แนวทางปฏิบัติในการจัดการขยะอย่างถูก วิธี เช่น การแยกขยะ ไม่เผาขยะ เป็นต้น

## ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	6.4 มีกิจกรรมในการลดผลกระทบจากการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และลดสภาวะโลกร้อน	- เน้นใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ห่อข้าวด้วยวัสดุที่มาจากธรรมชาติ - มีกิจกรรมที่ลดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง เช่น ใช้จักรยานแทนการใช้รถใช้เรือพายแทนการใช้เครื่องยนต์ หรือการใช้หลอดประหยัดไฟในครัวเรือน
7. ด้านวัฒนธรรม	7.1 การดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณี	- มีบ้านเก่าหรือบ้านที่แสดงถึงวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยว - มีการรวบรวมองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อผู้การเผยแพร่ที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว - ชุมชนและโรงเรียนมีแผนงานฟื้นฟูอนุรักษ์ และถ่ายทอดวัฒนธรรม ศิลปะ และการละเล่นพื้นบ้าน - ผู้แสดงทางวัฒนธรรมและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนเนื้อหารูปแบบและนำเสนออย่างภาคภูมิใจ
	7.2 การรักษาวิถีชีวิตชุมชนคงไว้เป็นกิจวัตรปกติ	- มีการดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นปกติ เช่น การตัดบวช การทำบุญที่วัด การไหว้ศาลปู่ตา เป็นต้น ไม่ควรเปลี่ยนแปลงหรือจัดทำใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว
8. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์	8.1 ผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพื่อเป็นของที่ระลึก ของฝาก หรือจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว	- มีผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือชุมชนสามารถนำมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวได้ ทั้งเป็นของบริโภค สิ่งประดิษฐ์ เสื้อผ้า สิ่งทอ ของที่ระลึก โดยใช้วัสดุและวัตถุดิบท้องถิ่นเป็นหลัก

## ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
	8.2 ผลลัพธ์ที่สร้างคุณค่าและมูลค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	- มีการนำเอาความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้คนในชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนพร้อมกันนั้นก็สามารถจัดทำเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ เช่น การสอนทอผ้า การจักสาน การละเล่นต่างๆ และการแสดงพื้นบ้าน
9. การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์	9.1 การรวมกลุ่มของชาวบ้าน	- การบริการจัดการต้องเป็นการรวมกลุ่มโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สมาชิกกลุ่มและชุมชน ต้องมีความรู้ความเข้าใจ แนวคิดหลักการ วัตถุประสงค์ วิธีการของโฮมสเตย์
	9.2 คณะกรรมการกลุ่มโฮมสเตย์	- มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารงาน ได้แก่ ประธาน รองประธาน เற்றுญติก และกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละชุมชน - คณะกรรมการทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจในปรัชญา หลักการ ขั้นตอนวิธีการทำงานของโฮมสเตย์ตามบทบาทหน้าที่ที่แต่ละบุคคลได้รับมอบหมาย
	9.3 กฎ กติกา การทำงาน ของคณะกรรมการ	- มีกฎ กติกา วาระการทำงาน การทำงานร่วมกันของคณะกรรมการ เช่น การจัดประชุม อย่างต่อเนื่อง ก่อนจะรับนักท่องเที่ยวและหลังรับนักท่องเที่ยวหรือจัดประชุมประจำเดือน - มีการจัดสรรเงินรายได้เข้าส่วนกลางของชุมชน เพื่อสาธารณะประโยชน์ของชุมชน

## ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
		<p>- มีแนวทางในการทำงานของคณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● มีหลักเกณฑ์การเปิดรับสมาชิก โสมสเดช์</li> <li>● มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว</li> <li>● มีรายละเอียดกิจกรรมการท่องเที่ยว การให้บริการและราคา</li> </ul> <p>มีแนวปฏิบัติในการจองบ้านพักและการชำระเงินล่วงหน้า</p>
	9.4 มีการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม	<p>- มีแนวปฏิบัติการหมุนเวียนการให้บริการ เช่น บ้าน รถ เรือ มัคคุเทศก์ เป็นต้น</p> <p>- มีระบบการคิดราคาที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม</p> <p>- มีการจัดสรรรายได้เข้ากองทุนชุมชน</p>
	9.5 ระบบของการจอง การลงทะเบียน และการมัดจำล่วงหน้า	<p>- มีระบบการจองล่วงหน้า</p> <p>- มีการลงทะเบียนนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นข้อมูลในการเตรียมการและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว</p> <p>- มีการชำระเงินล่วงหน้าในอัตราส่วนที่ทางกลุ่มเป็นผู้กำหนด</p>
	9.6 รายละเอียดของค่าธรรมเนียม	<p>- มีการระบุค่าธรรมเนียมและค่าบริการต่างๆ ที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบันไว้ในข้อมูลการประชาสัมพันธ์ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าน้ำเที่ยว ซึ่งอาจจะคิดเป็นรายคนหรือคิดในลักษณะเหมาจ่าย เป็นต้น</p>

## ตารางที่ 3 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การพิจารณา
10. ด้าน ประชาสัมพันธ์	10.1 เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ของชุมชน	- มีคู่มือ แผ่นพับ แผนที่การเดินทาง โปรแกรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ราคาและสถานที่ติดต่อ
	10.2 แผน การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	- มีเป้าหมาย แผนงาน การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน

ที่มา : สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว, มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย Homestay Standard Thailand พ.ศ. 2551, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552).

โดยสรุปแล้ว โฮมสเตย์เป็นที่พักที่สามารถสัมผัสได้ถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น รวมทั้งยังสามารถสัมผัสกับบรรยากาศความเป็นท้องถิ่นดั้งเดิม ซึ่งถือได้ว่าเป็นทางเลือกอีกรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวสำหรับผู้ที่ต้องการหนีจากความวุ่นวาย การดำเนินการจัดบริการที่พักแรมให้เป็นไปตามมาตรฐานของโฮมสเตย์ที่มีการกำหนดไว้จะสามารถทำให้โฮมสเตย์ในพื้นที่มีความสามารถในการแข่งขัน และสามารถพัฒนารูปแบบการดำเนินการที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

#### 4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

##### 4.1 ความหมายของคามพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลใดมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตได้จากการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรงแต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อม โดยการวัดบุคคลเหล่านั้นและการแสดงความคิดเห็นนั้นจะตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงจึงสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

ตามพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2535 ได้ให้ความหมายคำว่า “พึง” เป็นคำช่วยกริยาอื่น หมายความว่า “ควร” เช่น พึงใจ หมายความว่า พพอใจ ชอบใจ และคำว่า “พอ” หมายความว่า เท่าที่ต้องการ เดิมความต้องการ ถูกชอบ เมื่อนำคำสองคำมาผสมผสานกัน คือ “พึง

พอใจ” จึงหมายถึง ชอบใจถูกใจตามต้องการ ความต้องการจากการศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ สามารถรวบรวมได้ดังนี้

วอลแมน (Wolman 1978) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นสภาพความรู้สึก (feeling) ของมนุษย์ที่มีความสุข ความอึดอเมใจเมื่อต้องการ (wants) หรือแรงจูงใจ (motivation) ของคนได้รับการตอบสนองตามจุดมุ่งหมาย (goals)

เพาเวลล์ (Powell 1983) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความสามารถของบุคคลในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข สนุกสนาน ปราศจากความรู้สึกที่เป็นทุกข์ ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าบุคคลจะได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ในทุกๆ สิ่งที่ต้องการ แต่ความพึงพอใจนั้นจะหมายถึง ความสุขที่เกิดจากการปรับตัวของคนต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดีและเกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของบุคคลและการได้รับการตอบสนองในสิ่งต่างๆ เหล่านี้

อัญพร มาขำ (2543 : 29, อ้างถึงใน สุริยา ศิริเวช, 2545) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้นๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้นๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

มณีวรรณ คั่นไทย (2533 : 66) ให้ความหมายความพึงพอใจหลังการได้รับบริการว่า เป็นระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.ด้านความสะดวกที่ได้รับ
- 2.ด้านตัวเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
- 3.ด้านคุณภาพของบริการที่ได้รับ
- 4.ด้านระยะเวลาของการดำเนินงาน
- 5.ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ

สรุปได้ว่าความพึงพอใจคือ สิ่งที่ควรจะเป็นไปตามความต้องการ ความพึงพอใจจึงเป็นผลของการแสดงออกของทัศนคติของบุคคลอีกรูปแบบหนึ่ง นอกจากนั้นยังเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น ความพึงพอใจของบุคคลย่อมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับค่านิยมและประสบการณ์ที่เคยได้รับ

#### 4.2 แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ

ทฤษฎีความความคาดหวัง (McCormick and Ilgen 1980) สำหรับทฤษฎีความคาดหวังนั้นจะอธิบายความพึงพอใจในแง่ที่ว่า ลูกจ้างจะเกิดความพึงพอใจได้ต่อเมื่อเขาประเมิน

การแล้วว่าการบริการนั้นๆ จะนำผลตอบแทนมาให้ ซึ่งลูกค้าได้มีการตัดสินใจล่วงหน้าแล้วว่า คุณค่าจากการบริการจากสิ่งที่ลูกค้าได้รับเป็นเช่นไร ลูกค้าจึงเลือกเอาบริการที่นำเอาผลลัพธ์ต่างๆ ที่ลูกค้าจะมีความพอใจที่เกิดขึ้น โดยแนวคิดทฤษฎีนี้อยู่ที่ผล (Outcomes) ความปรารถนาที่รุนแรง (violence) และความคาดหวัง (expectancy) ทฤษฎีความคาดหวังจะคาดคะเนว่าโดยทั่วๆ ไป ลูกค้าแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมก็ต่อเมื่อเขาเห็น โอกาสความน่าจะเป็นไปได้ (probability) ก่อนข้างเด่นชัด หากความพึงพอใจของเขาเกิดจากการให้บริการที่มีคุณภาพ เขาจะใช้บริการนั้น ตลอดเพราะเป็นผลลัพธ์ที่เขาปรารถนา ซึ่งหมายความว่า ความหมายนี้เกิดก่อนการบริการ จึงสามารถเป็นเหตุนำไปสู่เหตุของการมาใช้บริการ เพราะพฤติกรรมมนุษย์เกิดจากแรงผลักดัน ซึ่ง ส่วนหนึ่งเกิดจากความต้องการและอีกส่วนเกิดจากความคาดหวังที่จะได้รับจากสิ่งจูงใจ ผลตอบแทนหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการบริการที่มีคุณภาพ จะมีความสำคัญและจำเป็นทำให้เกิด พฤติกรรมได้ ขึ้นอยู่กับความพอใจต่อการ ใช้บริการอย่างมีคุณภาพ

**ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) หรือทฤษฎีวี (VIE) ของวรูม (Vroom 1964, อ้างถึงใน สร้อยตระกูล ธรรมานะ, 2545) มีแนวคิดสำคัญ 3 ประการ คือ จำนวนที่ประกอบ ขึ้นเป็นความชอบ (Valence) ความเป็นเครื่องมือ (Instrumentality) และความคาดหวัง (Expectancy) โดยมีสมมติฐานพื้นฐานในทฤษฎีนี้คือ การเลือกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะสัมพันธ์อย่างมี กฎเกณฑ์กับสภาพทางจิตวิทยาซึ่งจะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันกับพฤติกรรม**

สำหรับแนวคิด 3 ประการที่กล่าวมาข้างต้นอธิบายได้ดังนี้

1.จำนวนที่ประกอบขึ้นเป็นความชอบ (Valence) หมายถึงระดับของความชอบของ เอกบุคคลในผลลัพธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใดอย่างหนึ่ง นั่นคือระดับความมากน้อยของความชอบหรือ การเห็นในคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัลที่จะได้จากการกระทำนั่นเอง ดังนั้นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ valence นี้ก็คือ ค่านิยม สิ่งจูงใจ ทศนคติ และอรรถประ โยชน์ที่คาดหวัง valence จะมีค่าเป็นศูนย์ เมื่อบุคคลไม่รู้สึกรสนใจใฝ่ติดต่อผลลัพธ์ที่จะได้และจะมีค่าติดลบเมื่อบุคคลนั้นไม่ยอมรับผลนั้นเลย

2.ความเป็นเครื่องมือ (Instrumentality) หมายถึง ความเป็นไปได้ของโอกาสหรือ ผลการปฏิบัติงานหรือผลลัพธ์ในระดับแรกจะทำให้ได้รับผลตอบแทนผลลัพธ์ในระดับต่อไป ซึ่ง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลปฏิบัติงานกับผลตอบแทนที่ได้รับ เช่น สมมุติว่าบุคคลคนๆ หนึ่ง ปรารถนาที่จะ ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและเขาเห็นว่า การปฏิบัติงานที่อยู่ในเกณฑ์ดีจะเป็น ปัจจัยสำคัญทำให้เป้าหมายของเขาเป็นผล ได้ ดังนั้นผลลัพธ์ในระดับแรกของเขาจึงเป็นการ ปฏิบัติงานที่อยู่ในเกณฑ์ดีและผลลัพธ์ระดับแรกจะมี valence ในทางบวก เพราะผลลัพธ์ระดับแรก นี้สัมพันธ์กับผลลัพธ์ในระดับที่สอง ที่คาดหวัง นั่นก็คือ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง อาจกล่าวได้ ว่าผลลัพธ์ระดับแรกจะเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ในระดับที่สองนั่นเอง

3. ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึง ความเป็นไปได้ที่จะกระทำหรือความพยายาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยหนึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ระดับที่ 1 โดยเฉพาะความคาดหวังนี้ต่างจากความ เป็นเครื่องมือ โดยความคาดหวังจะเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะได้มาซึ่งผลลัพธ์ในระดับที่ 1 ในขณะที่ความเป็นเครื่องมือจะเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพของผลลัพธ์ในระดับที่ 1 และ 2

ในทัศนะของวรูม ระดับการจูงใจของบุคคลขึ้นอยู่กับผลคูณของ valence กับความเป็นเครื่องมือและความคาดหวัง และหากบุคคลจะกระทำการหลายอย่างก็เอาระดับการจูงใจที่หาได้มารวมกันก็จะเป็นพลังในการจูงใจ

## 5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

### 5.1 ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (motivation) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินคือคำว่า “movere” ซึ่งแปลว่า “เคลื่อนไหว” มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจ เช่น

สมพงษ์ เกษมสิน (2521 : 302) กล่าวว่า การจูงใจ (motivation) มีลักษณะเป็นนามธรรม กล่าวคือ เป็นวิธีการที่จะชักนำพฤติกรรมผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ พฤติกรรมของคนจะเกิดขึ้น ได้ต้องมีแรงจูงใจ (motive) เหตุนี้การจูงใจจึงเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าหรือแรงจูงใจ

ชนิษฐา วิเศษสาธ (2529 : 200) ได้ให้ความหมายว่า การจูงใจ (motivation) หมายถึง สภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นจากปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดแรงผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ผู้ทำการชักจูงใจกำหนด

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 120) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้าใจที่ทำให้เกิดการใช้พลังที่มีอยู่ในตัวบุคคล กระทำกิจกรรมเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย หรือแรงจูงใจเป็นสิ่งที่ช่วยยู่ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

ฟริดเจน (Fridgen 1991) ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจเป็นการต่อสู้ภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลนั้นๆ ทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองทั้งร่างกายและจิตใจ

ลูเนนเบิร์ก และออสติน (Lunenburg & Ornstein 1996) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าเป็นแรงผลักดันซึ่งส่งผลต่อบุคคลที่สามารถอธิบายถึงทิศทางความพยายามของบุคคลที่พึงปรารถนา เพื่อให้ไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายเฉพาะอย่าง



บารเรลสัน และสไตเนอร์ (Barelson & Steiner 1964) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึงสถานการณ์ภายในซึ่งไปกระตุ้นและริเริ่มเรื่องของกิจกรรมและการเคลื่อนไหว แล้วนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตามช่องทางภายใต้การนำของเป้าหมาย

## 5.2 แนวคิดและทฤษฎีแรงจูงใจ

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow 1954) มาสโลว์เป็นนักจิตวิทยา (Psychologist) เสนอทฤษฎีลำดับความต้องการของมนุษย์ (The Hierarchy of needs) โดยอธิบายความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วไม่เป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมอย่างอื่นอีก ส่วนความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรมของบุคคลนั้น

3. ความต้องการของบุคคลแต่ละบุคคลจะเรียงลำดับความสำคัญจากความต้องการขั้นพื้นฐานจนถึงความต้องการขั้นสูงสุด เรียกว่า “ลำดับความต้องการ” เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงขึ้นไป

4. ลำดับขั้นของความต้องการของบุคคล Maslow ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการของบุคคลเป็น 5 ระดับตามความสำคัญดังนี้

4.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการทางเพศ

4.2 ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการความมั่นคงในชีวิตและปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ

4.3 ความต้องการความรักและการยอมรับ (Belonging & love Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก การยอมรับจากผู้อื่น ความเป็นมิตร และยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4.4 ความต้องการการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) คือความอยากมีชื่อเสียง มีคนยกย่องเลื่อมใส มีความเด่นชัด ต้องการให้คนอื่นมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตน

4.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการรู้จักและเข้าใจในตนเองด้วยความพยายามผลักดันชีวิตตนเองไปในทางที่ตนคาดหวังให้ดีที่สุด

**ทฤษฎี Travel career ladder** ของเพียร์ซ (Pearce, 1988 อ้างถึงใน สุกลักษณ์ อัครางกูร, 2551) เปรียบเทียบความต้องการท่องเที่ยวกับความต้องการความต้องการก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งแต่ละคนเริ่มที่ความต้องการในระดับที่แตกต่างกันออกไปและเปลี่ยนแปลงไปตามวงจรชีวิต ซึ่งความต้องการเหล่านี้ได้รับอิทธิพลจาก เงิน สุขภาพ คนอื่นๆ

ทฤษฎีนี้คิดขึ้นมาจากพื้นฐานของทฤษฎีของ Abraham Maslow โดยขยายความของความต้องการในแต่ละขั้น แต่ใจความหรือความคิดหลักยังคงใช้แนวความคิดของ Maslow กล่าวคือ ความต้องการขั้นต่ำต้องได้รับการตอบสนองจนพึงพอใจก่อนที่มนุษย์จะมีความต้องการขั้นสูงต่อไป อย่างไรก็ตามบันได 5 ขั้น จะช่วยอธิบายแรงจูงใจในภาพรวมมากกว่ามุ่งไปที่ความต้องการเพียงตัวเดียว ตัวอย่างเช่นนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ยังคงต้องการความปลอดภัยแต่อาจไม่สนใจชื่อเสียงหรือการพัฒนาตนเอง

Travel career ladder เน้นที่จะอธิบายว่ามนุษย์มีแรงจูงใจหลายแบบในการค้นหาประสบการณ์การท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลียที่เดินทางท่องเที่ยวฮ่องกง อาหารจีนและวัฒนธรรมจีน โดยลำดับขั้นความต้องการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวครั้งนี้มากกว่า 1 ขั้น รวมกันเป็นแรงจูงใจในภาพรวม อย่างไรก็ตามแรงจูงใจสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในเวลาและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น การเดินทาง

**ทฤษฎี Option Arousal** ของ อิโซ-อะโฮลา (Iso-Ahola, 1982 อ้างถึงใน สุกลักษณ์ อัครางกูร, 2551) อธิบายนักท่องเที่ยวและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวว่าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับส่วนผสมของความต้องการสิ่งเร้าและความต้องการหลีกเลี่ยงสิ่งเร้า กล่าวคือนักท่องเที่ยวต้องการสิ่งเร้าในระดับต่างๆ แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีความต้องการที่จะไม่ให้เกิดสิ่งเร้ามากเกินไป แต่ก็ไม่ต้องการให้น้อยเกินไป เนื่องจากจะเป็นบ่อเกิดแห่งความเบื่อ นอกจากนั้น Iso-Ahola ยังอธิบายต่อไปว่า ความต้องการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจยังเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงชีวิต

การศึกษาแรงจูงใจให้ลึกลงไปนั้นควรใช้คำถามที่เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นในชีวิตและความสามารถของนักท่องเที่ยวในการศึกษา การศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวทั่วไปมักจะถามคำถามที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องในระหว่างนั้นจึงเป็นยากที่จะได้คำตอบที่สะท้อนแรงจูงใจที่แท้จริง

## 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฐิติ ฐิติจำเริญพร และคณะ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบโฮมสเตย์ในบริบทของนักท่องเที่ยวและชุมชนระยะที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบโฮมสเตย์ โดยพิจารณาจากสภาพภูมิ

ประเทศ อัครยาชัยไมตรี การบริการและกิจกรรมของชุมชน งานวิจัยนี้ได้ใช้เครื่องมือที่ค้นหาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ จากผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากกว่าความคาดหวังทุกเรื่อง มีความพึงพอใจมากในลักษณะภูมิประเทศ สภาพแวดล้อมรวมทั้งการต้อนรับของเจ้าของบ้าน มีความพึงพอใจในระดับดีในเรื่องของที่พักร้านอาหารและเครื่องดื่มท้องถิ่น ความปลอดภัย กิจกรรมการท่องเที่ยว วิถีชีวิตชุมชนแต่ประเด็นที่ต้องปรับปรุงคือห้องน้ำและห้องส้วม นอกจากนั้นในแต่ละชุมชนพื้นที่วิจัยนั้น ชุมชนมีความรู้ความสามารถและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบโฮมสเตย์

ฉิชากร ฉัฐเจริญธาก (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการธุรกิจโฮมสเตย์ของชุมชนชาวเขาในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์โครงสร้างและการจัดการของธุรกิจโฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐานกับโฮมสเตย์ที่ยังไม่ได้รับการผ่านมาตรฐานจากสำนักงานการท่องเที่ยว 2) เพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อโฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐาน วิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์ประธานโฮมสเตย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของโฮมสเตย์และใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการโฮมสเตย์ทั้งสองแห่ง จากผลการศึกษาพบว่า โฮมสเตย์ที่ได้รับตราสัญลักษณ์การผ่านมาตรฐานมีการจัดการ โดยนำหมู่บ้านมาทำเป็นธุรกิจโฮมสเตย์ มีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารจัดการ ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมในธุรกิจ ส่วนโฮมสเตย์ที่ไม่ได้รับตราสัญลักษณ์มีลักษณะธุรกิจแบบเจ้าของคนเดียว มีลักษณะเป็นธุรกิจ การจัดการชุมชนเป็นลักษณะกึ่งจ้างงาน ชาวบ้านมีส่วนร่วมน้อย นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อโฮมสเตย์ที่ได้รับมาตรฐานมากกว่าในด้านการให้บริการจากชาวบ้าน ด้านผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย ที่พัก อาหาร ของที่ระลึกและกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนโฮมสเตย์ที่ไม่ได้รับมาตรฐานได้รับความพึงพอใจในส่วนของภาพลักษณ์

วุฒิชชาติ สุนทรสมัยและเกศริน อิ่มเล็ก (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณภาพการบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ของภาคตะวันออก : การพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งและความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์ มุ่งศึกษาคุณภาพการบริการที่พักแรมโฮมสเตย์ที่มีต่อการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ของภาคตะวันออก จากผลการศึกษาพบว่า การจัดการสภาพแวดล้อม ลักษณะของที่พักราคาค่าบริการ ช่องทางการให้บริการ มีผลต่อการท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังพบข้อเสนอแนะคือ การประเมินผลและติดตามผลคุณภาพบริการของที่พักแรมแบบโฮมสเตย์อย่างต่อเนื่องสามารถกระตุ้นนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาพักแรมได้อย่างสม่ำเสมอ

ชลิดา รินทร์พรหม และคณะ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความยั่งยืนของโฮมสเตย์ในอีสานใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ เพื่อกำหนดดัชนีชี้วัดความยั่งยืนของแหล่ง

ท่องเที่ยวโฮมสเตย์ ศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว กำหนดรูปแบบโฮมสเตย์ที่ยั่งยืนในอีสานใต้ และศึกษายุทธศาสตร์พึ่งพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้เพื่อความยั่งยืน การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง วิธีการมีส่วนร่วม วิธีการสังเกตแบบไม่มีโครงสร้างและการสัมภาษณ์โดยสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้วัดความยั่งยืนของโฮมสเตย์สอดคล้องและครอบคลุมแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ผลการศึกษาความพึงพอใจและความต้องการนักท่องเที่ยว ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในระดับปานกลาง ประเด็นที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจระดับมากที่สุดคือ ทัศนียภาพของเจ้าของบ้านและชุมชน ประเด็นที่จัดอยู่ลำดับต่ำสุดคือการจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก ข้อเสนอแนะในการวิจัยที่สำคัญมากสำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโฮมสเตย์คือการทบทวนดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยให้สอดคล้องกับแนวความคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

กรรวิ กันเงิน (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) ศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี 3) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเสริม ลักษณะการท่องเที่ยว รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาจากภูมิภาคอื่นๆ และนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อพิจารณาจากหลายด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ 3) ด้านระยะทาง 4) ด้านที่พัก 5) ด้านความปลอดภัย 6) ด้านร้านอาหาร 7) ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อจำแนกตามสถานที่พักและการพักผ่อนไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา รายได้ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวนครั้งในการเดินทาง ลักษณะในการท่องเที่ยว

รูปแบบในการท่องเที่ยว การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำนวนคืนในการพักและภูมิสำเนา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พระ พิพัฒน์ โยธะพงศ์ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษา หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยบ้านโคก โกง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาวิธีการจัดการแหล่งพักอาศัยที่เหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่พักแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีการกำหนดกรอบการวิจัย 6 ด้าน ได้แก่ การจัดการองค์กร การจัดการด้านกายภาพ การจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านการเงิน การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การวิจัยมีการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มๆ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล นอกจากนั้นยังใช้วิธีการสังเกตและบันทึกภาพ ผลการศึกษาพบว่า สภาพทั่วไปในหมู่บ้านโคก โกง ได้เปิดเป็นโฮมสเตย์มาเป็นเวลานาน 6 ปี มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีที่พักแบบโฮมสเตย์ มีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและการปฏิบัติ ลักษณะทั่วไปในหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านชนบทที่มีวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีเป็นเอกลักษณ์ของชาวผู้ไทย การจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านโคก โกงพบว่า

1. มีการจัดองค์กรแบบที่ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ชุมชนให้ความสำคัญร่วมมือสอดคล้องกับแนวทางการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน แต่จุดอ่อนคือด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและการให้คำปรึกษาที่ไม่ต่อเนื่อง

2. การจัดการด้านกายภาพพบว่าหมู่บ้าน โคก โกง ไม่มีเอกลักษณ์ทางด้านกายภาพที่ชัดเจนของสถาปัตยกรรมผู้ไทยจึง ไม่ได้นำเสนอลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านเป็นจุดเด่นในการท่องเที่ยว มีเพียงความเป็นระเบียบของบ้านพักโฮมสเตย์โดยเจ้าของบ้านเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนใหญ่ทำได้เรียบร้อยและนักท่องเที่ยวพึงพอใจ

3. การประชาสัมพันธ์ที่ดำเนินการเองโดยชุมชนยังไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายหลักทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวน้อย จึงต้องการการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ชุมชนต้องการเงินทุนสำหรับบำรุงรักษาบ้านพักที่เป็น โฮมสเตย์และแหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

5. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเน้นการนำเสนอด้านวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

6. ชัดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของชุมชนขึ้นอยู่กับจำนวนที่พักที่ชุมชนสามารถจัดให้นักท่องเที่ยวเข้าพักได้ แต่จะต้อคำนึงถึงความสามารถในการรองรับได้ของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ การจัดการขยะและน้ำเสีย

## 7. พื้นที่ศึกษา

อำเภอบางคนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย อยู่ในระหว่างละติจูดที่ 13-14 องศาเหนือ และลองจิจูดที่ 99-101 องศาตะวันออก บริเวณริมฝั่งทะเลอ่าวไทยด้านตะวันตก บริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง มีพื้นที่ทั้งหมด 416.707 ตารางกิโลเมตร หรือ 260,442 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ตามเส้นทางรถยนต์ประมาณ 65 กิโลเมตร อาณาเขตทาง ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดสมุทรสาครทิศใต้ติดต่อกับอ่าวไทยบริเวณปากแม่น้ำแม่กลองและจังหวัดเพชรบุรี ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดสมุทรสาคร ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดราชบุรีและจังหวัดเพชรบุรี

### 7.1 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล คือเป็นที่ราบต่ำที่อุดมสมบูรณ์จากการทับถมของดินตะกอนที่พัดพามาจากลุ่มน้ำตอนบน มีป่าชายเลน หาดเลน ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ(ดอนหอยหลอด) ตลอดแนวชายฝั่งทะเลยาวกว่า 23 กิโลเมตร มีชุมชนพืชชายน้ำบริเวณริมฝั่งแม่น้ำและลำน้ำย่อยต่าง ๆ ไม่มีภูเขาและเกาะ มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ผ่านอำเภอบางคนที่ อำเภออัมพวา และลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม โดยสามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือพื้นที่ฝั่งตะวันออก(ฝั่งขวา)และพื้นที่ฝั่งตะวันตก(ฝั่งซ้าย)ของแม่น้ำแม่กลอง โดยในส่วนของพื้นที่ด้านฝั่งตะวันตกจะสูงกว่าพื้นที่ด้านฝั่งตะวันออกเล็กน้อย ระดับพื้นที่สูงสุด 9 เมตรและ 6 เมตร ตามลำดับจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีความลาดเอียงน้อยกว่าร้อยละ 1 และมีลำคลองน้อยใหญ่ประมาณ 391 คลอง และถูกซอยแบ่งเป็นแพรง ลำรางและลำประโดง ซึ่งเป็นเครือข่ายทางน้ำอีกกว่า 2,000 สาย ที่ทำหน้าที่ระบายน้ำระหว่างพื้นที่ส่วนบนกับฝั่งทะเลและยังทำหน้าที่เป็นแก้มลิงหรือพื้นที่แผ่น้ำรองรับน้ำที่ขึ้นลงทุก ๆ 6 ชั่วโมง ประสานสอดคล้องกับลักษณะการทำสวนแบบทำดินยกร่องทำให้เป็นจังหวัดที่มีระบบนิเวศ สามน้ำ คือน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม

### 7.2 สภาพเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการทำประมง ส่วนอุตสาหกรรมนั้นส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก โดยอุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตน้ำตาล อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดสมุทรสงครามขยายตัวเพิ่มขึ้น

เล็กน้อยและการทำประมงเป็นสาขาการผลิตที่ทำรายได้สูงสุด รองลงมาคือเกษตรกรรม และการแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย

### 7.3 การคมนาคม

ในอดีตการคมนาคมจังหวัดสมุทรสงคราม โดยทั่วไปอาศัยการคมนาคมทางน้ำ แต่ปัจจุบันมีทางหลวงแผ่นดินตัดผ่านในปี พ.ศ.2512 ทำให้สามารถติดต่อกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงได้สะดวก ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

#### 7.3.1 ทางรถยนต์ มีทางหลวงแผ่นดินทั้งหมด 4 สาย ประกอบด้วย

7.3.1.1 สายธนบุรี – ปากท่อ ระยะทางจากกรุงเทพฯ ถึง สมุทรสงคราม ประมาณ 65 กิโลเมตร

7.3.1.2 สายสมุทรสงคราม – สมุทรสาคร ระยะทางประมาณ 32.50 กิโลเมตร

7.3.1.3 สายสมุทรสงคราม – ดำเนินสะดวก บางแพ

7.3.1.4 สายสมุทรสงคราม – ปากท่อ

7.3.2 ทางรถไฟ ปัจจุบันเป็นสายแม่กลอง – วงเวียนใหญ่ จะใช้สำหรับการสัญจรและขนส่ง การคมนาคมทางรถไฟแบ่งเป็น 2 ตอน จากสถานีแม่กลอง อ.เมือง – สถานีบ้านแหลม อ.เมือง ระยะทาง 33.10 กิโลเมตร แล้วลงเรือข้ามแม่น้ำท่าจีน ไปขึ้นรถไฟตอนที่ 2 ที่สถานีมหาชัย จ.สมุทรสาคร จากสถานีมหาชัย – สถานีวงเวียนใหญ่ ระยะทาง 33.80 กิโลเมตร

7.3.3 ทางน้ำ จังหวัดสมุทรสงครามมีแม่น้ำไหลผ่านทั้ง 3 อำเภอ เป็นระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร ออกสู่ปากอ่าวแม่กลอง มีคลองเล็กๆ มากมาย การคมนาคมในจังหวัดจึงนิยมใช้เรือ ซึ่งโดยมากได้แก่ เรือยนต์ เรือหางยาว เรือแจว

### 7.4 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

7.4.1 ค่ายบางกุ้ง เป็นค่ายทหารเรือไทยที่มีชื่อปรากฏอยู่ในพงศาวดารชาติไทย และเป็นที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ที่เกิดวีรกรรมของชาวแม่กลอง ในระหว่างตอนปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาถึงกรุงธนบุรี ซึ่งทหารไทย-จีน โดยการนำของพระเจ้าตากสินมหาราชร่วมขับไล่กองทัพพม่าทำให้เข้าศึกแตกพ่าย และเป็นค่ายทหารไทยที่สร้างความเกรงขามให้กองทัพพม่าเป็นอย่างยิ่ง ค่ายบางกุ้งแห่งนี้ได้ถูกปล่อยให้รกร้างเกือบ 200 ปี จนมาถึงปี 2510 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ตั้งเป็นค่ายลูกเสือขึ้นเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระเจ้าตากสินมหาราชและได้สร้างศาลพระเจ้าตากสินไว้เป็นอนุสรณ์ ภายในบริเวณค่ายบางกุ้งเป็นที่ตั้งของวัด โบสถ์และวัดบางกุ้งอันเก่าแก่

ภายใน โบสถ์มีพระประธานเป็นพระพุทธรูปปั้นขนาดใหญ่ ชาวบ้านเรียกหลวงพ่อบุญน้อยและภาพจิตรกรรมฝาผนัง เป็นเรื่องเกี่ยวกับพุทธประวัติ

7.4.2 อาสนวิหารแม่พระบังเกิด เป็นสถานที่สักการะอันศักดิ์สิทธิ์ของคริสตชนที่อาศัยอยู่โดยรอบสร้างขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ.1890 โดยบาทหลวงคปาโลซัลมอน มิซซันนารี ชาวฝรั่งเศส ใช้เวลาสร้างถึง 6 ปี จึงเสร็จสมบูรณ์ เป็นสถาปัตยกรรมแบบโคธิคของประเทศฝรั่งเศส ภายในประดับด้วยกระจกสี มีรูปปั้นธรรมาสันเทคน์ อ่างล้างบาป ขาเทียมลักษณะต่างๆ และรูปแกะสลักบรรยายเกร็ดประวัติในพระคัมภีร์คริสตศาสนา

7.4.3 วัดเจริญสุขารามวรวิหารและอุทยานมัจฉา ตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 5 กิโลเมตร มีพระพุทธรูปที่ประชาชนทั่วไปไปเลื่อมใสศรัทธาคือ หลวงพ่อดุ ประดิษฐานเป็นองค์ประธานอยู่ในอุโบสถ มีลักษณะเป็นพระปฏิมากรสร้างด้วยศิลาแลง ปางมารวิชัยในสมัยสุโขทัย ในธารน้ำหน้าวัดมีฝูงปลาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ ปลาตะเพียนเงิน และปลาตะเพียนทอง

7.4.4 คอนหอยหลอด เป็นสันดอนที่เกิดขึ้นบริเวณปากแม่น้ำแม่กลองชายฝั่งทะเลของจังหวัดสมุทรสงคราม มีลักษณะเป็นสันดอนใหญ่ตลอดชายฝั่งทะเล มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 22,000 ไร่ จำนวนดอนที่เกิดขึ้นในขณะนี้มีทั้งหมด 7 ดอน แต่ละดอนแยกจากกันด้วยร่องน้ำเล็กๆ ลึกบ้างตื้นบ้าง ดอนที่มีหอยหลอดชุกชุมมากมีจำนวน 5 ดอน ซึ่งเป็นดอนที่เกิดขึ้นนานแล้ว ความหนาแน่นของหอยหลอดบนพื้นที่ประมาณ 15,056.25 ไร่ ลักษณะพื้นที่ของคอนหอยหลอดเป็นลักษณะดินปนทราย ชาวบ้านเรียกว่า "ทรายขี้เป็ด" ซึ่งอาจนำไปใช้ถมที่ได้ แต่ใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างไม่ได้หอยหลอดจะอยู่หนาแน่นบริเวณที่มีทรายประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ความหนาแน่นของหอยหลอดขึ้นอยู่กับ สภาพแวดล้อมในแต่ละปีที่เปลี่ยนแปลง ขนาดของหอยที่โตเต็มที่ มีสภาพความเป็นอยู่โดยการฝังตัวตั้งเป็นแนวตั้งอยู่ใต้พื้นทราย ขามน้ำแห้งซึ่งเป็นช่วงโอกาสที่ชาวประมงจะทำการจับหอยหลอดได้หอยจะเปิดฝาอยู่เรียบพื้น และขีคตัวยื่นออกมาจับแพลงตอนเป็นอาหารหรือการเคลื่อนตัวออกไปหาพื้นที่อยู่ใหม่

7.4.5 วัดเพชรสมุทรวรวิหาร วัดเพชรสมุทรวรวิหาร เดิมชื่อ "วัดศรีจำปา" สร้างขึ้นในราชวรมัยพระเจ้าปราสาททองแห่งกรุงศรีอยุธยา ตามตำนานเล่าว่า ในปี พ.ศ.2307 ชาวบ้านแหลมในเขตเมืองเพชรบุรีอพยพหนีพม่ามาตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณตำบลแม่กลองเหนือวัดศรีจำปา และเรียกหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านแหลม" ตามชื่อหมู่บ้านเดิมของคน ชาวบ้านแหลมได้ช่วยกันบูรณะวัดศรีจำปาและเรียกวัดนี้ใหม่ว่า "วัดบ้านแหลม" ต่อมาวัดบ้านแหลมได้ยกฐานะขึ้นเป็นอารามหลวงชั้นวรวิหาร ได้รับพระราชทานนามว่า "วัดเพชรสมุทรวรวิหาร" มีพระพุทธรูปที่สำคัญคือ "หลวงพ่อบ้านแหลม"



7.4.6 ตลาดน้ำยามเย็น ในอดีตเมืองอัมพวาถือว่าเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม มีตลาดน้ำขนาดใหญ่และชุมชนริมน้ำที่เป็นศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรม แต่ผลกระทบของการพัฒนาการคมนาคมทางบก ทำให้ความเป็นศูนย์กลางฯ ของอัมพวาต้องสูญเสียบไป ตลาดน้ำค่อยๆลดความสำคัญและสูญหายไปในที่สุดทิ้งไว้แต่ร่องรอยของความเจริญในอดีตซึ่งยังคงปรากฏให้เห็นชัดเจนในทุกวันนี้ ทางเทศบาลตำบลอัมพวา โดยความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในท้องถิ่น ได้ฟื้นฟูตลาดน้ำอัมพวาขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง เพื่ออนุรักษ์ความเป็นอยู่ของชุมชนริมน้ำ ซึ่งในปัจจุบันจะหาดูได้ยาก ให้สืบทอดตลอดไป โดยใช้ชื่อว่า "ตลาดน้ำยามเย็น"

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

### บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์และพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักท่องเที่ยว รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และการสังเกต มีรายละเอียดขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เกณฑ์การเลือกพื้นที่
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการที่พักแรมในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 33 แห่ง ซึ่งหลังจากผู้วิจัยได้สำรวจพื้นที่ศึกษาในเบื้องต้นทั้ง 33 แห่ง พบว่ามีโฮมสเตย์ที่เข้าข่ายดำเนินการตามนิยามความหมายของโฮมสเตย์ที่กำหนดว่า โฮมสเตย์คือบ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้านและมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยว โดยได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม พบว่าในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีประมาณ 7 แห่ง และเมื่อผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามพบข้อจำกัดด้านการให้ข้อมูลของผู้ประกอบการเจ้าของโฮมสเตย์ จึงทำให้ได้จำนวนผู้ประกอบการโฮมสเตย์จำนวน 3 แห่ง ส่วนประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวได้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวและเข้าพักแรมยังที่พักแบบโฮมสเตย์ ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เท่านั้นเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการเจ้าของโฮมสเตย์ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวและพักแรมยังโฮมสเตย์ทั้ง 3 แห่ง ดังต่อไปนี้

1.2.1 ผู้ประกอบการเจ้าของโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจโฮมสเตย์ที่มีศักยภาพในการตอบคำถามและยินดีให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย ซึ่งในพื้นที่ศึกษา มีจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ กำนันหวดโฮมสเตย์ บ้านปลายคลองไทรโฮมสเตย์ และบ้านสวนมโนเวชพันธ์โฮมสเตย์

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเลือกเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวและพักแรมยังโฮมสเตย์ ทั้ง 3 แห่ง โดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในช่วงเดือน มกราคมถึงกุมภาพันธ์

## 2. เกณฑ์การเลือกพื้นที่

2.1 โฮมสเตย์ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

2.2 เป็นโฮมสเตย์ที่มีความหมายคามการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคือ บ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้านและมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยวโดยได้รับค่าตอบแทนตามความเหมาะสม

2.3 ผู้ประกอบการที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งจากการลงพื้นที่มีจำนวน 3 แห่ง คือ กำนันหวด โฮมสเตย์ บ้านปลายคลองไทรโฮมสเตย์ และบ้านสวนมโนเวชพันธ์โฮมสเตย์

## 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบสังเกต ในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ประกอบการเจ้าของโฮมสเตย์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง (Non-Structure Interview) ที่มีการกำหนดแนวคำถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินการด้านการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ จำนวน 10 ด้าน ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอรรถาธิบายไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ

ถึงแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

3.2 แบบสอบถาม ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เพื่อทราบข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าพักโฮมสเตย์และการเดินทาง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ เพื่อวัดระดับความพึงพอใจต่อการจัดการบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ จำนวน 10 ด้าน ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านบรรยากาศไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์ ใช้แบบการวัดของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งทั้งทางบวกและทางลบ ให้เลือกตอบ มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ข้อคำถามเพื่อสอบถามความพึงพอใจ แบ่งการวัดเป็น 5 ระดับ

5 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

และนำคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจมาแปลความหมาย โดยกำหนดไว้เป็นเกณฑ์ประมาณค่าดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	ค่าคะแนนเฉลี่ย
มากที่สุด	4.50 – 5.00
มาก	3.50 – 4.49
ปานกลาง	2.50 – 3.49
น้อย	1.50 – 2.49
น้อยมาก	1.00 – 1.49

**ส่วนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยง เพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการเดินทางมาพักแรมโฮมสเตย์ ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นลักษณะข้อคำถามแบบปลายเปิด**

**3.3 แบบสังเกต** เพื่อทำการสังเกตสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของโฮมสเตย์ที่เข้าไปทำการศึกษา ทั้ง 3 แห่งและเพื่อบันทึกสภาพแวดล้อมโดยรวมของโฮมสเตย์ รวมทั้งทำการสังเกตพฤติกรรมของผู้ประกอบการ โฮมสเตย์ระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาถึงความเป็นกันเองของผู้ประกอบการ ลักษณะการตอบคำถาม เพื่อใช้ประกอบการเก็บข้อมูล

#### **4. การเก็บรวบรวมข้อมูล**

**4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** ผู้ศึกษาได้ดำเนินการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล แนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา บทความวิชาการ และระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงข้อมูลที่ได้ถูกเก็บรวบรวมจากหน่วยงานราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หอสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในรูปแบบของรายงาน สถิติ

**4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ประกอบการเจ้าของโฮมสเตย์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง (Non-Structure Interview) ส่วนนักท่องเที่ยวผู้วิจัยจะดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวและได้เข้าพักแรมยังโฮมสเตย์ในพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 แห่ง

#### **5. การวิเคราะห์ข้อมูล**

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

**5.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ** ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเจ้าของโฮมสเตย์ จะถูกนำมาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดหมวดหมู่ของข้อมูลแยกตามประเด็นวัตถุประสงค์ของการศึกษา สรุปผลและนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของการพรรณนาความ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวม

**5.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ** ที่ได้จากแบบสอบถามจะนำเสนอในรูปสถิติร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าเฉลี่ย (Mean)

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษา อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม” ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาพักแรมยัง โฮมสเตย์ในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 54 คน การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการโฮมสเตย์จำนวน 3 ราย นำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ จำนวน 10 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอรรถาธิบายไม้ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่ม โฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวและพักแรมยังโฮมสเตย์ ในพื้นที่อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว
2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ จำนวน 10 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอรรถาธิบายไม้ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านการนำเที่ยว ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์
3. ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

## ส่วนที่ 1 การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ โฮมสเตย์ จำนวน 3 แห่ง คือ บ้านปลายคลองไทร โฮมสเตย์ กำนันหวดโฮมสเตย์ และบ้านสวนมโนเวชพันธ์โฮมสเตย์ และการสังเกตโดยผู้วิจัยเพื่อศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ จำนวน 10 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอรรถาธิบายไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์ ผลการศึกษาอธิบายได้ดังนี้

### 1. การจัดการด้านที่พัก

1.1 บ้านพักที่นำมาเปิดให้บริการ โฮมสเตย์นั้นส่วนใหญ่จะเป็นบ้านทรงไทย ปลูกสร้างบริเวณริมน้ำ มีที่พักทั้งห้องเดี่ยวและห้องพักรวม และด้วยภาวะการแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงในปัจจุบันจึงทำให้ผู้ประกอบการมีต่อเติมและสร้างที่พักเพิ่มขึ้น โดยแยกจากตัวบ้านเดิมจึงทำให้โฮมสเตย์ในปัจจุบันมีรูปแบบที่แตกต่างไปจากนิยามของ โฮมสเตย์ที่ผู้เข้ามาพักต้องอยู่บ้านหลังเดียวกับเจ้าของบ้าน การดำเนินงานโฮมสเตย์ในปัจจุบันได้มีการปรับตัวเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าในปัจจุบันมากขึ้น ด้วยความหลากหลายของนักท่องเที่ยวรวมไปถึงรูปแบบการใช้บริการที่ต้องการความสะดวกสบายจึงทำให้โฮมสเตย์ต้องมีการเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องปรับอากาศ เครื่องทำน้ำอุ่น เป็นต้น

1.2 ทางด้านราคา มีการกำหนดราคาที่สูงขึ้นอยู่กับขนาดห้องและจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาพัก เช่น ห้องธรรมดาราคา 300-400 บาท/คืน ห้องติดเครื่องปรับอากาศ ราคา 400-500 บาท/คืน เป็นต้น ซึ่งค่าบริการดังกล่าวจะรวมค่าอาหารเช้าไว้ด้วย

### 2. ด้านอาหารและโภชนาการ

2.1 ด้านอาหารนั้น จากการศึกษาพบว่า อาหารที่เตรียมไว้สำหรับนักท่องเที่ยวนั้นมีทั้งอาหารที่เป็นอาหารพื้นบ้าน เช่น น้ำพริก ปลาหู แกงส้ม และอาหารที่รับประทานกันโดยทั่วไป มีทั้งเจ้าของบ้านจัดเตรียมเองและมีการสั่งซื้อจากร้านค้าเพื่อมาบริการนักท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกซึ่งก็ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานของโฮมสเตย์ที่ต้องไม่ซื้ออาหารหรือกับข้าวถุงมาบริการนักท่องเที่ยว

2.2 ทางด้านความสะดวก โฮมสเตย์ส่วนใหญ่จะประสบกับปัญหาในเรื่องความสะดวก เมื่อมีปริมาณนักท่องเที่ยวเข้ามาพักพร้อมๆ กัน รวมถึงความพร้อมในการบริการเพราะ โฮมสเตย์ส่วนใหญ่เป็นเพียงการดำเนินงานโดยสมาชิกในครัวเรือนเท่านั้น และมีเพียงบางครั้งที่จ้างคนงานซึ่งก็เป็นคนในชุมชน

### 3. ด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัยนั้น จากการศึกษาพบว่าโอมสเคย์ส่วนใหญ่มีการดูแลในเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในขั้นพื้นฐาน คือ มีการเตรียมยาสามัญประจำบ้านไว้สำหรับการเจ็บป่วยเล็กน้อย มีการเตรียมอุปกรณ์ป้องกันสำหรับกิจกรรมที่อาจเกิดอันตราย เช่น เสื้อชูชีพ แต่ที่ยังต้องควรเพิ่มเติมก็คือแสงสว่างในยามค่ำคืน เนื่องจากที่พักอยู่ในบริเวณสวน มีต้นไม้ปกคลุมอยู่มาก จึงทำให้แสงสว่างไม่เพียงพอ

### 4. อธิษาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน

ด้านอธิษาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือนนั้นนับได้ว่าเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวแบบโอมสเคย์ เพราะเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือนนั้นมีอธิษาศัยไมตรีที่ดีมาก ให้ความเป็นกันเองแก่ผู้มาเยือน มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างกัน รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างกันด้วย จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวหลาย ๆ คนเลือกที่จะพักโอมสเคย์เพราะรู้สึกถึงการต้อนรับและไมตรีที่ดีของเจ้าของบ้านจึงกลับมาพักซ้ำที่เดิมอีกครั้ง

### 5. รายการนำเที่ยว

ทางด้านรายการนำเที่ยวนั้น โอมสเคย์แต่ละแห่งจะมีกิจกรรมที่ใกล้เคียงกัน เช่น จะมีการจัดให้ต้องเรือชมหิ่งห้อย นั่งเรือไปตลาดน้ำอัมพวา หรือแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ แต่ก็นับได้ว่ากิจกรรมที่จัดให้นักท่องเที่ยวมีค่อนข้างน้อย รวมไปถึงนักท่องเที่ยวเองต้องการที่ไปท่องเที่ยวกันเองภายในกลุ่ม จึงต้องการเพียงคำแนะนำของผู้ประกอบการเท่านั้น

### 6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.1 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นมีหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น คลาด เช่น คลาดน้ำอัมพวา คลาดน้ำท่าคา คลาดทางรถไฟ คอนฮอยหลอด วัดต่างๆ เช่น วัดเพชรสมุทราชซึ่งเป็นวัดประจำจังหวัด วัดเจริญสุขขารามและอุทยานมัจฉา พื้นที่ศึกษาทางประวัติศาสตร์ ค่าบางกุ้ง รวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ชมหิ่งห้อย คอนฮอยหลอด ป่าชายเลน เป็นต้น

6.2 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ทางผู้ประกอบการจะให้ความสนใจและเอาใจใส่มากขึ้น ทั้งบริเวณบ้าน และแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากจุดขายของการท่องเที่ยวในสมุทรสงครามเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดูแลเป็นพิเศษทางด้านสิ่งแวดล้อมเช่น มีการนำขยะมาทำเป็นปุ๋ยชีวภาพ การรณรงค์ไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงในแหล่งน้ำ



## 7. ด้านวัฒนธรรม

สิ่งที่เป็นจุดเด่นทางด้านวัฒนธรรมของโฮมสเตย์ในพื้นที่คือ การนำบ้านทรงไทยมาใช้ ในจัดทำบ้านพักโฮมสเตย์ รวมถึงประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ยังคงดำรงอยู่ การทำบุญตักบาตร กิจกรรมการแสดงละครนอก ละครใน

## 8. ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นที่เป็นจุดเด่นคือ ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว เช่น ชอ ของตกแต่งบ้าน และเครื่องใช้ต่างๆ ที่ทำจากกะลามะพร้าว เป็นต้น แต่ในส่วนของگردูแลในเรื่องของการตั้งราคา ยังไม่เหมาะสม รวมทั้งในเรื่องของการควบคุมคุณภาพของสินค้าที่ยังไม่ได้มาตรฐาน

## 9. ด้านการบริหารงานของกลุ่มโฮมสเตย์

จากการเก็บข้อมูลพบว่า โฮมสเตย์ส่วนใหญ่เข้าใจดีว่าการที่จะได้รับการประเมินให้ผ่านมาตรฐานโฮมสเตย์นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการรวมกลุ่มกันตั้งแต่ 3 หลังคาเรือนขึ้นไป ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ร่วม ไปถึงการดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว แต่โฮมสเตย์ส่วนใหญ่ในพื้นที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มโฮมสเตย์เพราะเคยพบเห็นปัญหาของการรวมกลุ่มมาแล้ว ด้วยปัญหาในเรื่องต่างๆ เช่น การกระจายลูกค้าไม่ทั่วถึง ความหลากหลายของนักท่องเที่ยว เรื่องของรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกัน เป็นต้น

ในเรื่องของการดำเนินงานนั้น ส่วนใหญ่จะดำเนินงานเป็นไปในระบบเครือญาติโดยมีเจ้าของบ้านเป็นผู้ปฏิบัติเองและมีสมาชิกในครอบครัวเข้ามาช่วยเหลือ จะมีการจ้างบุคคลภายนอกเข้ามาช่วยงานบ้างเป็นบางครั้ง ในกรณีที่มีลูกค้าเข้าใช้บริเวณเป็นจำนวนมากเท่านั้น การติดต่อสอบถามเกี่ยวกับที่พัก เจ้าของบ้านจะเป็นผู้ให้ข้อมูลเอง ทั้งการสอบถามอัตราค่าที่พัก อาหาร รวมไปถึงการจองห้องพักด้วย

## 10. ด้านการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ของโฮมสเตย์ในพื้นที่มีน้อยส่วนใหญ่จะเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ ซึ่งจะมีข้อมูลทางด้านที่พัก ค่าใช้จ่ายต่างๆ รวมไปถึงกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ บางแห่งมีการจัดทำแผ่นพับ จะมีเพียงบางแห่งที่มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออื่น เช่น เป็นศูนย์สนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์ สักคมไทย กิจกรรมค่าย ประชุม สัมมนา งานเลี้ยง ถ่ายภาพยนตร์ แต่การที่จะทำให้ลูกค้ากลับมาพักอีกครั้งคือ การใช้การประชาสัมพันธ์โดยปากต่อปาก

## ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์

### 1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 54 คน ผลการศึกษาแสดงดังตารางที่ 4

### ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

n = 54

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<b>1.เพศ</b>		
ชาย	24	44.44
หญิง	30	55.56
<b>2.อายุ</b>		
ต่ำกว่า 20 ปี	4	7.41
21-30 ปี	14	25.93
31-40 ปี	23	42.59
41-50 ปี	9	16.67
51-60 ปี	4	7.41
60 ปีขึ้นไป	0	0.00
<b>3.การศึกษา</b>		
ประถมศึกษา	2	3.70
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	9.26
มัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช.	10	18.52
อนุปริญญา / ปวส.	10	18.52
ปริญญาตรี	25	46.30
อื่นๆ	2	3.70

## ตารางที่ 4 (ต่อ)

n = 54

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<b>4.อาชีพ</b>		
นักเรียน / นักศึกษา	7	12.96
แม่บ้าน	2	3.70
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	19	35.19
พนักงานบริษัทเอกชน	15	27.78
ราชการ / รัฐวิสาหกิจ	6	11.11
รับจ้าง	4	7.41
อื่นๆ	1	1.85
<b>5.รายได้</b>		
ต่ำกว่า 5,001 บาท	5	9.26
5,001-10,000 บาท	11	20.37
10,001-15,000 บาท	12	22.22
15,001-20,000 บาท	9	16.67
20,001-25,000 บาท	8	14.81
25,001-30,000 บาท	1	1.85
30,000 บาทขึ้นไป	8	14.81
<b>6.ท่านเคยมาพักโฮมสเตย์แห่งนี้หรือไม่</b>		
เคย	30	55.56
ไม่เคย	24	44.44

## ตารางที่ 4 (ต่อ)

n = 54

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<b>7.เหตุผลที่เลือกพักโฮมสเตย์</b>		
เดินทางสะดวก	4	7.41
ค่าใช้จ่ายสมเหตุผล	5	9.26
ความปลอดภัย	3	5.56
บริการประทับใจ	10	18.52
การส่งเสริมการตลาด	2	3.70
ความเงียบสงบ	28	51.85
กิจกรรมระหว่างที่พักโฮมสเตย์	2	3.70
อื่นๆ	0	0.00
<b>8.ท่านเดินทางมาจากจังหวัดใด</b>		
จังหวัดสมุทรสงคราม	22	40.74
จังหวัดอื่นๆ	32	59.26
<b>9.การมาท่องเที่ยวท่านพักค้างแรมกี่คืน</b>		
พัก 1 คืน	26	48.15
พัก 2 คืน	12	22.22
พัก 3 คืน	12	22.22
อื่นๆ	4	7.41

จากตารางที่ 4 อธิบายได้ว่า

เพศ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 และเพศหญิง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56

อายุ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41 อายุ 21-30 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 อายุ 31-40 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 42.59 อายุ

41-50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อายุ 51-60 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ไม่พบข้อมูลการพักแรม

ระดับการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.26 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.52 ระดับอนุปริญญา / ปวส. จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.52 ระดับปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 46.30 และอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70

อาชีพ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อาชีพนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 12.96 แม่บ้าน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70 กู้ขาย / ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 35.19 พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 ราชการ / รัฐวิสาหกิจ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 รับจ้าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.85

รายได้ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า รายได้ต่ำกว่า 5,001 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.26 รายได้ 5,001-10,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20.37 รายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 รายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 รายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 14.84 รายได้ 25,001-30,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.85 และรายได้ 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 8 คน จำนวน 14.81

การเข้าพักแรม ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกพักโฮมสเตย์ที่เคยเข้าพักมาก่อน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 และมีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ที่เลือกพักโฮมสเตย์ที่ยังไม่เคยพักแรม

เหตุผลในการเลือกพักค้างแรมโฮมสเตย์ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เลือกพักโฮมสเตย์ เพราะเดินทางสะดวก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41 ค่าใช้จ่ายสมเหตุผล จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.26 ความปลอดภัย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 บริการประทับใจ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.52 การส่งเสริมการตลาด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70 ความเงียบสงบ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 51.85 และกิจกรรมระหว่างการพักแรม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70

ภูมิลำเนา ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาพักแรมยังโฮมสเตย์ ในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 40.74 และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากจังหวัดอื่น ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สระบุรี ชลบุรี นครปฐม สมุทรปราการ นครราชสีมา ระนอง ราชบุรี อุบลราชธานี สุรินทร์ หนองคาย อุทัย ศรีสะเกษ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 59.26

จำนวนคืนในการค้างแรม ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักท่องเที่ยว พบว่าพักค้างแรม 1 คืน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 48.15 พักค้างแรม 2 คืน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 พักค้างแรม 3 คืน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และพักค้างแรมมากกว่า 3 คืน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.41

## 2. การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอัตราค่าบริการของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า

2.1 ด้านที่พัก นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านที่พักเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และหากพิจารณาตามรายด้านพบว่า ลักษณะบ้านพักเป็นสัดส่วนอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.30$ ) ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย และราคาเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.04$  และ 3.96 ตามลำดับ) ส่วนห้องน้ำห้องส้วมสะอาด แข็งแรงและมีฉีดยุติ อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.31$ ) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านที่พัก

ด้านที่พัก	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
ลักษณะบ้านพักเป็นสัดส่วน	4.30	0.768	มากที่สุด
ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย	4.04	0.751	มาก
ห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาด แข็งแรงและมีฉีดยุติ	3.31	0.820	ปานกลาง
ราคาเหมาะสม	3.96	0.951	มาก
$\bar{x}$	3.91	0.823	มาก

2.2 ด้านอาหารและโภชนาการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านอาหารและโภชนาการเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และหากพิจารณาตามรายด้านพบว่า ชนิด

ของอาหารและรสชาติ ความสะอาดของอาหารและภาชนะอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.30$  และ  $3.78$  ตามลำดับ) การกำจัดขยะและความสะอาดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.48$ ) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านอาหารและโภชนาการ

ด้านอาหารและโภชนาการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
ชนิดของอาหารและรสชาติ	4.30	0.571	มาก
ความสะอาดของอาหารและภาชนะ	3.78	0.839	มาก
การกำจัดขยะและความสะอาดโดยรวม	3.48	0.841	ปานกลาง
$\bar{x}$	3.86	0.750	มาก

2.3 ด้านความปลอดภัย นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านความปลอดภัยเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และหากพิจารณาตามรายด้านพบว่า การดูแลเอาใจใส่ต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.98$  และ  $3.76$  ตามลำดับ) ส่วนการเตรียมความพร้อมสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.33$ ) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัย	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.76	0.725	มาก
การดูแลเอาใจใส่ต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	3.98	0.812	มาก
การเตรียมความพร้อมสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน	3.33	0.752	ปานกลาง
$\bar{x}$	3.69	0.763	มาก

2.4 ด้านอรรถยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านอรรถยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และหากพิจารณาตามรายด้านพบว่า ความเป็นกันเองของเจ้าของบ้านและ

สมาชิกอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{x} = 4.59$ ) ส่วนกิจกรรมแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.93$ ) ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าของบ้าน และสมาชิกในครัวเรือน

อสังหาริมทรัพย์ของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
ความเป็นกันเองของเจ้าของบ้านและสมาชิก	4.59	0.599	มากที่สุด
กิจกรรมแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรม	3.93	0.821	มาก
$\bar{x}$	4.26	0.710	มาก

2.5 ด้านรายการนำเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านรายการนำเที่ยวเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และหากพิจารณาตามรายด้านพบว่า โปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.07$ ) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.35$ ) ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.24$ ) การประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.70$ ) ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการบริการด้านรายการนำเที่ยว

รายการนำเที่ยว	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
โปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	4.07	0.821	มาก
การให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	4.35	0.705	มาก
ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว	4.24	0.671	มาก
การประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ	3.70	0.983	มาก
$\bar{x}$	4.09	0.795	มาก



2.6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และหากพิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.30$ ) ความพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.74$ ) ความสะอาดและการจัดการขยะอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.43$ ) และป้ายบอกข้อมูลแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.54$ ) ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.30	0.717	มาก
ความพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว	3.74	0.732	มาก
ความสะอาดและการจัดการขยะ	3.43	0.964	ปานกลาง
ป้ายบอกข้อมูลแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	3.54	0.926	มาก
$\bar{x}$	3.75	0.835	มาก

2.7 ด้านวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านวัฒนธรรม เช่น การทำบุญตักบาตร อยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 4.19$ ) ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านวัฒนธรรม

ด้านวัฒนธรรม	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เช่น การทำบุญ ตักบาตร	4.19	0.729	มาก

2.8 ด้านผลิตภัณฑ์ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์และของที่ระลึกเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และหากพิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์มีความหลากหลายน่าสนใจ ปริมาณเพียงพอและเหมาะสม สะดวกในการซื้อหา และแบ่ง

บอกถึงความเป็นทั้งถิ่น จัดอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.94$  และ  $3.69$  ตามลำดับ) ส่วนสินค้ามีคุณภาพ และราคาเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.44$ ) ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก

ด้านผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
ด้านผลิตภัณฑ์มีความหลากหลายน่าสนใจ	3.94	0.738	มาก
สินค้ามีคุณภาพและราคาเหมาะสม	3.44	0.769	ปานกลาง
ปริมาณเพียงพอเหมาะสม สะดวกในการซื้อหา	3.69	0.722	มาก
บ่งบอกถึงความเป็นท้องถิ่น	3.69	0.823	มาก
$\bar{x}$	3.69	0.763	มาก

2.9 ด้านการบริหารงาน นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านการบริหารงานเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และหากพิจารณาตามรายด้านพบว่า ความสะดวกในการจองที่พัก และการต้อนรับและบริการ จัดอยู่ในระดับมากเช่นกัน ( $\bar{x} = 4.20$ ) ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านการบริหารงาน

ด้านการบริหารงาน	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
ความสะดวกในการจองที่พัก	4.20	0.737	มาก
การต้อนรับและการบริการ	4.20	0.810	มาก
$\bar{x}$	4.20	0.774	มาก

2.10 ด้านประชาสัมพันธ์ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านประชาสัมพันธ์เฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 และหากพิจารณาตามรายด้านพบว่า แหล่งสืบค้นข้อมูลของที่พักรู้จักอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.56$ ) การจัดทำเอกสารแนะนำที่พักและติดตั้งป้ายบอกการเดินทางอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{x} = 3.56$  และ  $3.07$  ตามลำดับ) ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดบริการด้านประชาสัมพันธ์

ด้านประชาสัมพันธ์	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
การจัดทำเอกสารแนะนำที่พัก	3.35	0.935	ปานกลาง
แหล่งสืบค้นข้อมูลของที่พัก	3.56	0.691	มาก
ติดตั้งป้ายบอกการเดินทาง	3.07	0.749	ปานกลาง
$\bar{x}$	3.33	0.792	ปานกลาง

จากการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐานทั้ง 10 ด้าน พบว่าในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือนส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านประชาสัมพันธ์ ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 สรุปความพึงพอใจต่อการจัดบริการด้านที่พักแรมทั้ง 10 ด้าน

ลำดับที่	รายการ	$\bar{x}$	ประเด็นความพึงพอใจ
1	ด้านที่พัก	3.91	มาก
2	ด้านอาหารและโภชนาการ	3.86	มาก
3	ด้านความปลอดภัย	3.69	มาก
4	ด้านอสังหาริมทรัพย์ของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน	4.26	มาก
5	ด้านรายการนำเที่ยว	4.09	มาก
6	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.75	มาก
7	ด้านวัฒนธรรม	4.19	มาก
8	ด้านผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก	3.69	มาก
9	ด้านการบริหารงาน	4.20	มาก
10	ด้านประชาสัมพันธ์	3.33	ปานกลาง

### 3. ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพักแรมยังโฮมสเตย์ในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม มีปัญหาและข้อเสนอแนะดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงปัญหาการเข้าพักแรมของนักท่องเที่ยว

ปัญหาของนักท่องเที่ยวชาวไทย	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
1.ห้องน้ำมีปริมาณไม่เพียงพอและไม่สะอาด	15	30.61	1
2.การติดต่อที่พักไม่สะดวก	3	6.12	5
3.การประชาสัมพันธ์น้อย	8	16.33	4
4.เวลากลางคืนแสงสว่างน้อย	10	20.41	3
5.รถโดยสารที่เข้าถึงโฮมสเตย์ไม่มี	2	4.08	6
6.ป้ายบอกทางมีจำนวนน้อย	11	22.45	2
รวม	49	100.00	-

จากตารางที่ 18 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาพักแรมยังโฮมสเตย์ในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนใหญ่ประสบปัญหา ห้องน้ำมีปริมาณไม่เพียงพอและไม่สะอาด เป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 30.61 ป้ายบอกทางมีจำนวนน้อย เป็นอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 22.45 เวลากลางคืนแสงสว่างน้อย เป็นอันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 20.41 การประชาสัมพันธ์น้อย เป็นอันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 16.33 การติดต่อที่พักไม่สะดวก เป็นอันดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 6.12 และอันดับสุดท้ายไม่มีรถโดยสารประจำทางที่สามารถเข้าถึงโฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 4.08

#### ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

1. ควรดูแลในเรื่องของความสะอาดของห้องน้ำให้มากขึ้น รวมถึงควรสร้างห้องน้ำเพิ่มเติมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกรณีที่เข้ามาพร้อมๆ กัน
2. ควรให้มีผู้รับเรื่องในการจองที่พักเพิ่มเติม เพราะบางครั้งไม่สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลได้ หรือต้องติดต่อหลายครั้งกว่าจะได้ข้อมูลที่ต้องการ
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม ประสานงานกับหน่วยงานทางราชการเพิ่มขึ้น รวมทั้งควรมีการปรับปรุงข้อมูลในเว็บไซต์ให้น่าสนใจ

4. ที่พัก โฮมสเตย์บางแห่งอยู่ในพื้นที่ลึกลับและเปลี่ยว จึงควรเพิ่มในเรื่องของไฟส่องสว่างให้มากขึ้นเพื่อป้องกันเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้น

5. การเดินทางมายังโฮมสเตย์ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากไม่มีรถประจำทางจึงต้องการให้มีการประสานงานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ในกรณีที่ไม่นำรถยนต์ส่วนตัวมาเอง

6. ควรติดตั้งป้ายบอกทางเพิ่มเติม มีขนาดที่มองเห็นได้ง่ายและอยู่ในจุดที่สังเกตเห็นได้ง่าย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษากระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย กรณีศึกษา อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม” มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ ในพื้นที่อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) ผู้ประกอบการเจ้าของโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) 2) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเลือกเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวและพักแรมยังโฮมสเตย์ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าเฉลี่ย (Mean)

#### สรุปผลการวิจัย

##### 1. กระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมทั้ง 10 ด้าน

1.1 ด้านที่พักมีการดำเนินการ โดยใช้บ้านของตนเองในการจัดทำโฮมสเตย์ มีการดูแลเรื่องความสะอาดพอสมควร จัดอุปกรณ์ที่จำเป็นไว้สำหรับนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ บริเวณบ้านมีการจัดพื้นที่สำหรับมุมพักผ่อนไว้ให้บริการนักท่องเที่ยว

1.2 ด้านอาหารแลโภชนาการยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของโฮมสเตย์ เพราะมีบางแห่งจัดซื้ออาหารมาไว้บริการนักท่องเที่ยว แต่ในบางที่จัดเตรียมอาหารให้นักท่องเที่ยวเอง โดยเน้นของที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก การดูแลเรื่องความสะอาดของห้องครัวและอุปกรณ์ในการประกอบอาหารก็ถือว่าสะอาดพอสมควร

1.3 ด้านความปลอดภัยโฮมสเตย์แต่ละแห่งจะมีการเตรียมความพร้อมในด้านความปลอดภัยขั้นพื้นฐาน แต่ต้องเพิ่มเติมในส่วนของการฝึกเงินที่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงจำเป็นต้องมีการประสานงานเพื่อป้องกันและรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

1.4 อธยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือนนับได้ว่าเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เพราะโฮมสเตย์แต่ละแห่งจะได้รับความพึงพอใจมากในเรื่องธยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้าน

1.5 รายการนำเที่ยวยังไม่ถือเป็นจุดเด่นหรือจะใช้ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักแรม เพราะรายการนำเที่ยวของโฮมสเตย์แต่ละแห่งยังมีน้อยมาก

1.6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถือว่ามีความหลากหลายมาก ทั้งตลาดน้ำสวนผลไม้ วัด และแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

1.7 ด้านวัฒนธรรม ยังคงดำรงรักษาซึ่งวัฒนธรรมในท้องถิ่น และการนำเอาบ้านทรงไทยที่หาได้ยากในปัจจุบันมาจัดทำเป็นที่พักโฮมสเตย์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้ได้เห็นถึงความ เป็นไทยที่มีมานาน

1.8 ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ สินค้าท้องถิ่นมีความน่าสนใจ การนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาทำให้เกิดมูลค่า และถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

1.9 การบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องมีการรวมกลุ่ม ในการจัดทำโฮมสเตย์ แต่ถ้าหากจัดการกับปัญหาที่เกิดจากการรวมกลุ่มได้ ก็จะสามารถทำให้โฮมสเตย์ในพื้นที่ได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวมากขึ้น

1.10 ด้านประชาสัมพันธ์ โดยส่วนใหญ่จะจัดทำเว็บไซต์เพื่อประชาสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว จึงจำเป็นต้องมีการประสานงานกับองค์กรต่างๆ ให้เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์มากขึ้น

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวและพักแรมยังโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

2.1 การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.56 มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.59 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.30 มีอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 35.19 มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.22 โดยส่วนใหญ่เลือกเข้าพักโฮมสเตย์ที่เคยเข้าพักมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 55.56 ความสนใจที่ทำให้เลือกพักโฮมสเตย์คือ ความเงียบสงบ คิดเป็นร้อยละ 51.85 โดยส่วนใหญ่เดินทางมาจากจังหวัดอื่น คิดเป็นร้อยละ 59.26 การพักค้างแรมส่วนใหญ่จะพักเพียง 1 คืน คิดเป็นร้อยละ 48.15

2.2 การศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ พบว่า ในทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านธยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26

รองลงมาคือ ด้านการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ด้านวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ด้านรายการนำเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ด้านที่พัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ด้านอาหารและโภชนาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ด้านผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33

ตารางที่ 17 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ในพื้นที่อำเภอ  
บางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม

รายการ	$\bar{x}$	ความหมาย
1.ด้านอธยาศัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน	4.26	มาก
2.ด้านการบริหารงาน	4.20	มาก
3.ด้านวัฒนธรรม	4.19	มาก
4.ด้านรายการนำเที่ยว	4.09	มาก
5.ด้านที่พัก	3.91	มาก
6.ด้านอาหารและโภชนาการ	3.86	มาก
7.ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.75	มาก
8.ด้านผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก	3.69	มาก
9.ด้านความปลอดภัย	3.69	มาก
10.ด้านประชาสัมพันธ์	3.33	มาก



## การอภิปรายผล

1. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์ การวิเคราะห์ถึงความพึงพอใจเป็นการระบุและวิเคราะห์ถึงสิ่งที่เป็จุดแข็งและจุดอ่อนในองค์ประกอบทั้ง 10 ด้าน ตามมาตรฐานโฮมสเตย์ คือ ด้านที่พัก สิ่งที่ควรปรับปรุงคือห้องน้ำห้องส้วมซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 ด้านอาหารและโภชนาการ สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ การกำจัดขยะและความสะอาดโดยรวม ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48 ด้านความปลอดภัย สิ่งที่ควรปรับปรุงคือการเตรียมความพร้อมสำหรับเหตุฉุกเฉิน ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.33 ด้านรายการนำเที่ยว สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ การประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.70 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ ความสะอาดและการกำจัดขยะซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.43 ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ คุณภาพของสินค้าและราคา มีค่าเฉลี่ย 3.44 และด้านการประชาสัมพันธ์ มีสิ่งที่ควรปรับปรุงคือ การคิดคั้งป้านบอกการเดินทาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.07 ดังนั้น การที่ระบุและวิเคราะห์ถึงความต้องการของนักท่องเที่ยว ปัญหาและแนวทางในการแก้ไข มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์ ในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

2. กระบวนการดำเนินการจัดบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ของผู้ประกอบการในพื้นที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ตามมาตรฐานทั้ง 10 ด้าน ของโฮมสเตย์นั้น จะเป็นการส่งเสริมให้โฮมสเตย์ในท้องถิ่นสามารถพัฒนาให้เป็นโฮมสเตย์ที่มีมาตรฐาน เพิ่มศักยภาพในการเติบโตของธุรกิจโฮมสเตย์ในท้องถิ่น ดังนั้นการที่จะทำให้โฮมสเตย์สามารถพัฒนาไปได้จึงจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ได้มาตรฐาน เช่น ความสะอาดของห้องน้ำห้องส้วมที่ต้องมีการดูแลความสะอาดอยู่เสมอ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องจัดเพิ่มเติมเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มการรับรู้ให้นักท่องเที่ยวรู้จักโฮมสเตย์และการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ รวมถึงเส้นทางเดินทางมายังโฮมสเตย์ที่ต้องมีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวีระพล ทองมาและประเจต อำนวย (2547 : 87) ที่ระบุว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลทางด้านบวกต่อเศรษฐกิจของประชาชน นักท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ประชาชน ได้มีโอกาสเห็นและเรียนรู้ประเพณี วัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวที่มาจากสถานที่ต่างวัฒนธรรม จึงเป็นเหตุให้มูลค่าของวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติที่มีมูลค่าสูงขึ้น ทั้งนี้ทำให้ผู้นำนามีความสนใจการพัฒนาชุมชนและมีความเข้มแข็งในการส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี วรรณา วงษ์วานิช (2546 : 36) ได้กล่าวว่า โดยปกติแล้วการที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจจะเดินทางไปยังบริเวณใด

บริเวณหนึ่งนั้น สิ่งหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือ เรื่องความปลอดภัยเพราะถ้าบริเวณใดมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยเกิดขึ้นย่อมมีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับฉัตยาพร เสมอใจ (2548 : 53) ได้กล่าวไว้ว่า ธุรกิจบริการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาในส่วนประกอบทั้ง 7 ประการ ได้แก่ 1) การประชาสัมพันธ์ 2) การบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ 3) ระยะเวลา 4) ที่พัก 5) ความปลอดภัย 6) ร้านจำหน่ายอาหาร และ 7) สถานที่จำหน่ายของที่ระลึกต้องสอดคล้องกันและเหมาะสม กับรูปแบบของผลิตภัณฑ์และศักยภาพของธุรกิจ

#### ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากปัญหาของโสมสเคย์ในเรื่องของการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงานนั้น ควรมีการจัดตั้งระบบการดำเนินงานแบบคณะกรรมการบริหารงาน เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความโปร่งใสและเกิดการพัฒนาโสมสเคย์ในกลุ่มเพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายของนักท่องเที่ยว
2. ควรทำระบบในเรื่องของการจองที่พักให้สะดวกมากขึ้น อาจจะมีแอปพลิเคชันในครัวเรือนให้สามารถให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งควรเพิ่มช่องทางการติดต่อทางอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นทางเลือกในการให้บริการ
3. ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นหรือประสานงานกับองค์กรทางภาครัฐมากขึ้น เส้นทางการเดินทางควรจัดทำป้ายที่เห็นได้ชัดเจนขนาดเหมาะสม
4. เพิ่มกิจกรรมของการท่องเที่ยวโดยการประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยว องค์กรในท้องถิ่นเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว
5. การดูแลในเรื่องความสะอาดเป็นสิ่งที่สำคัญ ผู้ประกอบการ โสมสเคย์ควรเอาใจใส่ดูแลด้านความสะอาดเป็นพิเศษ ทั้งในเรื่องอุปกรณ์เครื่องใช้ สภาพแวดล้อมในพื้นที่
6. เนื่องจากปัจจุบันปัญหาของอาชญากรรมเกิดขึ้นบ่อยครั้ง การดูแลในเรื่องความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก การประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อป้องกันเหตุร้ายจึงเป็นสิ่งจำเป็น

#### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำแบบสอบถามเพิ่มเติมในส่วนของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ โดยเลือกศึกษาในช่วงเวลาที่แตกต่างกันตลอดทั้งปี เพื่อให้ผลการศึกษาเปรียบเทียบมีความชัดเจนมากขึ้น

## บรรณานุกรม

### ภาษาไทย

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. ประชากรประจำปี [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 26 ตุลาคม 2552. เข้าถึงได้จาก [http://www.dopa.go.th/stat/y\\_stat.html](http://www.dopa.go.th/stat/y_stat.html).

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “สรุปการสัมมนาเชิงวิชาการ เรื่อง จัด Home stay อย่างไรไม่ให้ผิดทาง.” 25 พฤษภาคม 2544 ณ โรงแรมดิอิมเมอรัลด์ กรุงเทพฯ. (อัครสำเนา)

\_\_\_\_\_ . คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak ) Home Stay. กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545.

เกรียง ฐิติจำเริญพร. บ้านพักแรมโฮมสเตย์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ฉัตรชัย เสมอใจ. การจัดการและตลาดบริการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ซีเอ็ดเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2548.

ชลิตา รินทร์พรหม และคณะ. “การศึกษาความยั่งยืนของโฮมสเตย์ในอีสานใต้.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2550.

ฐิติพร ฐิติจำเริญพร และคณะ. “การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรูปแบบโฮมสเตย์ในบริบทของนักท่องเที่ยวและชุมชน ระยะที่ 2.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549.

ณิชกร ฌฐเจริญลาภ. “การจัดการธุรกิจโฮมสเตย์ของชุมชนชาวเขาในจังหวัดเชียงใหม่.” การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.

เดลินิวส์, 1 กันยายน 2552.

ธนวรรณ แสงสุวรรณ และคณะ. การจัดการการตลาด. กรุงเทพมหานคร : เพียร์สัน, 2547.

นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์, 2544.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ธุรกิจที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ซี.พี.บุ๊ก สแตนดาร์ด, 2548.

พระ พิพัฒน์ โยธพงศ์. “การจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษา หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยบ้าน โคน โกง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัด กาฬสินธุ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกพัฒนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเคหการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

- มณีวรรณ คั่นไทย. “พฤติกรรมกรให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต่อประชาชนผู้มาติดต่อ.” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- มธุรส ปราบไพรี. “โฮมสเคย์กับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.” จุลสารการท่องเที่ยว, 2544.
- วรรณ วลัยวณิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- วีระพล ทองมา และประเจต อำนวย. รายงานผลการวิจัยที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต่อประชาชนในพื้นที่ ตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2547.
- วุฒิชชาติ สุนทรสมัย และเกศริน อิมเล็ก. “การศึกษาคุณภาพการบริการที่พักรีสแอมป์โฮมสเคย์ของภาคตะวันออก : การพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็ง ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยว.” คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.
- ศุภลักษณ์ อัครางกูร. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : หจก. โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2547.
- สงวน สิทธิเลิศอรุณ. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน. กรุงเทพมหานคร : อักษราพัฒนา, 2529.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2521.
- สร้อยตระกูล (ดิทยานนท์) อรรถมานะ. พฤติกรรมองค์กร : ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. มาตรฐานโฮมสเคย์ไทย Homestay Standard Thailand พ.ศ.2551. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- สุรจิต ชีรเวชย์. คนแม่กลอง. สมุทรสงคราม : หอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม, 2548.
- เสกสรรค์ นาควงศ์. โฮมสเคย์รุ่งประเมีน เหตุขยะถัน ส้วมไม่สะอาด ขาดการมีส่วนร่วม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 21 กันยายน 2552. เข้าถึงได้จาก [http://www.thaisam.com/th/news\\_reader.php?newsid=427346](http://www.thaisam.com/th/news_reader.php?newsid=427346).

อาคม อาจแสง. “ศักยภาพการพัฒนาที่อยู่อาศัยรูปแบบโฮมสเตย์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษา เกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเคหะการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

### ภาษาอังกฤษ

Abraham H. Maslow. Motivation Personality. 2nd ed. New York : Harper & Row Publishing Inc, 1970.

Barelson, B. & Steiner, G.A. Human Behavior. New York : Harcourt, Brance and World Inc, 1964.

Fridgen, J.D. Dimension of Tourism. New York : Educational Institute of the American Hotel & Motel Association, 1991.

Lunenburg, F.C. & Ornstein, A.C. Education Administration : Concepts and Practices. 2<sup>nd</sup> ed. Belmont, CA : Wadsworth Publishing, 2000.

McCormick, E.J. & Ilgen, D.R. Industrial psychology. 7<sup>th</sup> ed. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall, 1980.

Powell. D.H. Understanding Human Adjustment : Normal Adaptation Through the Life Cycle Boston. MA. : Little Brown, 1980.

Wolman, B.B. Dictionary of Behavioral Science Boston, MA : PWS-Kent, 1978.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

ข้อมูลเบื้องต้นโฮมสเตย์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

## 1. บ้านปลายคลองไทรโฮมสเตย์

### ข้อมูลทั่วไป

ชื่อโฮมสเตย์ บ้านปลายคลองไทรโฮมสเตย์

ชื่อเจ้าของบ้าน คุณสมบุญ จันทร์พิภพ

สมาชิกในบ้าน จำนวน 3 คน

เพศ ชาย อายุ - ปี สถานภาพ สมรส

อาชีพ สวนผลไม้ เพาะเลี้ยงนกจำหน่าย

ที่อยู่ 11 หมู่ 8 ตำบล ท่าบางพรหม อำเภอบางคนที จ.สมุทรสงคราม

การคมนาคม ทางน้ำ-ทางบก

### ข้อมูลเกี่ยวกับที่พักอาศัย

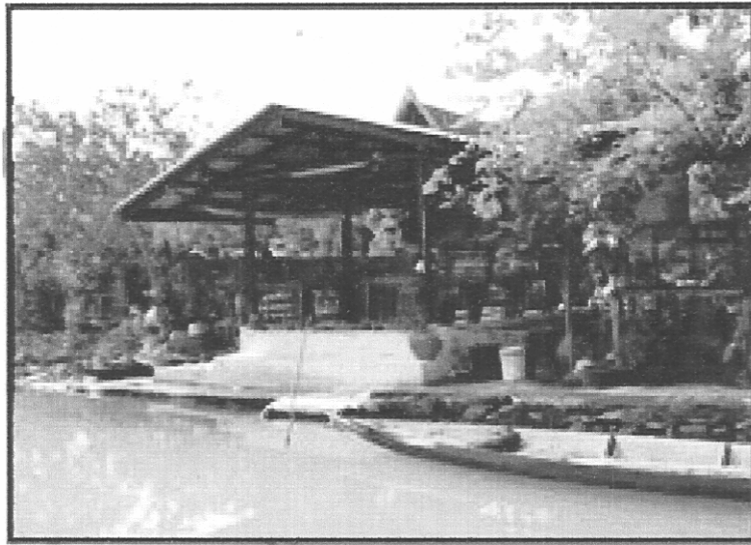
ลักษณะบ้านเป็นบ้านไม้ได้ดูสูง มีห้องโถงที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 10-15 คน ห้องที่กั้นเป็นสัดส่วน 2 ห้อง สามารถรับนักท่องเที่ยวได้ 4-7 คน มีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน ไว้สำหรับพักผ่อน รับประทานอาหารห้องครัว คิดค่าบริการสำหรับที่พักห้องธรรมดาและอาหาร 1 มื้อ 300 บาท และสำหรับห้องแอร์และอาหาร 1 มื้อ 400 บาท

ส่วนกิจกรรมทางโฮมสเตย์ได้มีการจัดไว้ คือนั่งเรือชมหิ่งห้อย พายเรือชมสวนผลไม้ ว่ายน้ำในคลอง ชมการทำสวนผลไม้ เช่น ลิ้นจี่ ส้มโอ ชีจ๊กชาน มีกิจกรรมเสริมคือ ตกบาตร หรือทำบุญตามวัด มีบริการจัดเรือไว้ให้ผู้ที่ต้องการนั่งเรือชมบรรยากาศ



ภาพที่ 1 ป้ายแสดงที่ตั้งบ้านปลายคลองไทรโฮมสเตย์





ภาพที่ 2 ศาลาริมน้ำบ้านปลายคลองไทร โสมสเคย์

# มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์



ภาพที่ 3 ห้องโถงบ้านปลายคลองไทร โสมสเคย์

## 2. กำนันหวลโฮมสเคย์

### ข้อมูลทั่วไป

ชื่อโฮมสเคย์ กำนันหวลโฮมสเคย์

ชื่อเจ้าของบ้าน คุณ แก้วใจ พรหมเกษ

สมาชิกในบ้าน จำนวน 6 คน

เพศ หญิง อายุ - ปี สถานภาพ สมรส

อาชีพ ขายขนมตามตลาด ลิ่นจี และทำสวนผลไม้(สามีรับราชการครู)

ที่อยู่ 25 หมู่ 4 ตำบล ท่าบางพรหม อำเภอบางคนที จ.สมุทรสงคราม

การคมนาคม ทางน้ำ-ทางบก

### ข้อมูลเกี่ยวกับที่พักอาศัย

ลักษณะบ้านเป็นบ้านไม้ทรงไทยประยุกต์ สองชั้น มีห้องโถงที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 20 คน ห้องที่กั้นเป็นสัดส่วนสามารถรับนักท่องเที่ยวได้ 4-7 คนและมีบ้านพักชั้นเดียวหนึ่งหลังที่แยกออกมาพักได้ประมาณ 4 คน รวมแล้วสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากประมาณ 30 คนต่อครั้งและมีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้าน ไว้สำหรับพักผ่อน รับประทานอาหาร ห้องครัว คิดค่าบริการสำหรับค่าอาหารและค่าห้อง คนละ 300-400 บาท มีบริการทั้งห้องแอร์และห้องพัดลม

ส่วนกิจกรรมทางโฮมสเคย์ได้มีการจัดไว้ คือคูดึงห้อย ชมสวนผลไม้ หรือผู้ที่ต้องการตัดบัตร หรือทำบุญตามวัดก็มีการจัดชุดสำหรับทำบุญไว้ให้ มีการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ภายในจังหวัด การจัดรถ/เรือไว้ให้เช่า

การจัดการด้านการตลาด ได้จัดประชาสัมพันธ์ผ่าน Website



ภาพที่ 4 ป้ายแสดงที่ตั้งกำนันหวลโฮมสเตย์

## มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์



ภาพที่ 5 บ้านกำนันหวลโฮมสเตย์



ภาพที่ 6 บริเวณชั้น 2 ของบ้านกำนันหวลโฮมสเตย์

### 3. บ้านสวนมโนเวชพันธ์โฮมสเตย์

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อโฮมสเตย์ บ้านสวนมโนเวชพันธ์โฮมสเตย์

ชื่อเจ้าของบ้าน อาจารย์บุญเลิศ มโนเวชพันธ์

สมาชิกในบ้าน จำนวน 5 คน

เพศ ชาย อายุ 81 ปี สถานภาพ สมรส

อาชีพ เกษียณอายุราชการครู กรรมสิทธิ์ที่ดิน ของตนเอง

ที่อยู่ 3 หมู่ 3 ตำบล ขายแพง อำเภอบางคนที การคมนาคม ทางน้ำ

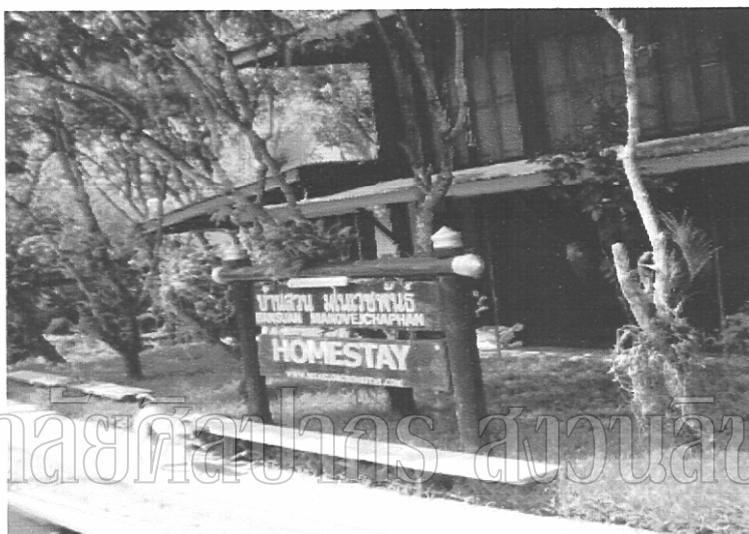
#### ข้อมูลเกี่ยวกับที่พักอาศัย

ลักษณะบ้านเป็นบ้านทรงไทยสองชั้น และมีห้องพักขนาดใหญ่ 1 ห้อง มีห้องพักชั้นล่างจำนวน 6 ห้อง และห้องโถง 1 ห้อง มีพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านไว้สำหรับ พักผ่อน รับประทานอาหาร ห้องพระ ห้องครัว และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวมากที่สุด 150 คนต่อครั้งการให้บริการของเจ้าของบ้านแก่นักท่องเที่ยว อาหาร 2 มื้อ (เช้า/เย็น) ท่านละ 100 บาท ห้องพักพัสดม ท่านละ 200 บาท/คืน ห้องพักปรับอากาศ ท่านละ 300 บาท/คืน

กิจกรรมภายในบ้านที่จัดให้นักท่องเที่ยว คือ นั่งเรือไปตลาดน้ำอัมพวา คูหิ้งห้อย ชมสวนสมุนไพร ชีจรรย์าน ชมการสาธิตการทำมะม่วงนอกฤดูคุณภาพ ช่วงเวลาที่ไม่มียักท่องเที่ยว คือ

ทำสวนสมุนไพร ปลูกผักปลอดสารพิษ ทำน้ำสมุนไพร ร่วมในกิจกรรมและการดำเนินงานการท่องเที่ยวออกชุมชน คือ ให้คำแนะนำให้ความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประเทศไทย ช่วยอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว

ในด้านการจัดการด้านต่างๆ เช่น การจัดการด้านการตลาด โดย ประชาสัมพันธ์โดยการผ่านหน้า Web โดยเป็นศูนย์สนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมไทย กิจกรรมค่าย ประชุมสัมมนา งานเลี้ยง ทำ CRM กับส่วนราชการ การศึกษาสำหรับหน่วยงานด้านสภาพแวดล้อม



มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 7 ป้ายแสดงที่ตั้งบ้านสวนม โนเวชพันธ์ โฮมสเตย์



ภาพที่ 8 บริเวณชั้นล่างบ้านสวนม โนเวชพันธ์ โฮมสเตย์



ภาพที่ 9 ศาลาริมน้ำบ้านสวนมโนเวชพันธ์โฮมสเตย์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

**แบบสอบถาม**  
**ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อมาตรฐานการจัดการที่พักแรมโฮมสเตย์**  
**ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม**

---

**คำชี้แจง**

1.แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อมาตรฐานการจัดการที่พักแรมโฮมสเตย์ ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดบริการที่พักแรม ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอรรถศาสตร์ไม่ตรีของเจ้าบ้านและสมาชิก ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่า และมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้านการบริหารงาน และด้านการประชาสัมพันธ์

2.แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เพื่อทราบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ต้องการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิสำเนา การได้รับข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวไทย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

น.ส.สุภาวัลย์ จิรวัฒนาภิตติ  
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน  
 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร



## แบบสอบถาม

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อมาตรฐานการจัดการที่พักแรมโฮมสเตย์

ในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน  หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

 ชาย  หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 20 ปี  21-30 ปี  31-40 ปี  41-50 ปี  51-60 ปี  60 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

 ประถมศึกษา  มัธยมศึกษาตอนต้น  มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. อนุปริญญา / ปวส.  ปริญญาตรี  อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. อาชีพ

 นักเรียน / นักศึกษา  แม่บ้าน  ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว  พนักงานบริษัทเอกชน ราชการ / รัฐวิสาหกิจ  รับจ้าง  อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้

 ต่ำกว่า 5,001 บาท  5,001-10,000 บาท  10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท  20,001-25,000 บาท  25,001-30,000 บาท 30,001 บาทขึ้นไป

6. ท่านเคยมาพักโฮมสเตย์แห่งนี้หรือไม่

 เคย  ไม่เคย

7. ความสนใจที่ทำให้ท่านเลือกพักโฮมสเตย์

 เดินทางสะดวก  การส่งเสริมการตลาด ค่าใช้จ่ายสมเหตุผล  ความเงียบสงบ ความปลอดภัย  กิจกรรมระหว่างที่พักโฮมสเตย์/ รีสอร์ท บริการประทับใจ  อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. ท่านเดินทางมาจากจังหวัดใด

 จังหวัดสมุทรสงคราม  จังหวัดอื่นๆ โปรดระบุ.....

9. การมาท่องเที่ยวที่ท่านพักค้างแรมกี่คืน .....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ 10 ด้าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง  โดยมีเกณฑ์ในการวัดดังนี้

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยมาก

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว				
		5	4	3	2	1
<b>ด้านที่พัก</b>						
1	ลักษณะบ้านพักเป็นสัดส่วน					
2	ที่พักที่นอนสะอาดและสบาย					
3	ห้องน้ำ ห้องส้วม คุสะอาด แข็งแรงและมีฉีดย					
4	ราคาเหมาะสม					
<b>ด้านอาหารและโภชนาการ</b>						
5	ชนิดของอาหารและรสชาติ					
6	ความสะอาดของอาหารและภาชนะ					
7	การกำจัดขยะและความสะอาดโดยรวม					
<b>ด้านความปลอดภัย</b>						
8	อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น					
9	การดูแลเอาใจใส่ต่อความปลอดภัย ของนักท่องเที่ยว					
10	การเตรียมความพร้อมสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน					
<b>อรรถยาศัยไมตรีของเจ้าบ้านและสมาชิกในครัวเรือน</b>						
11	ความเป็นกันเองของเจ้าของบ้านและสมาชิก					
12	กิจกรรมแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรม					
<b>รายการนำเที่ยว</b>						
13	โปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ					
14	การให้ข้อมูลเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ					
15	ความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว					
16	การประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ					

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว				
		5	4	3	2	1
<b>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</b>						
17	ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว					
18	ความพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยว					
19	ความสะอาดและการจัดการขยะ					
20	ป้ายบอกข้อมูลแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว					
<b>ด้านวัฒนธรรม</b>						
21	วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เช่น การทำบุญตักบาตร					
<b>ด้านผลิตภัณฑ์และของที่ระลึก</b>						
22	ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย น่าสนใจ					
23	สินค้าคุณภาพและราคาเหมาะสม					
24	ปริมาณเพียงพอเหมาะสม สะดวกในการซื้อหา					
25	บ่งบอกถึงความเป็นท้องถิ่น					
<b>ด้านการบริการงาน</b>						
26	ความสะดวกในการที่พักร					
27	การต้อนรับและการบริการ					
<b>ด้านประชาสัมพันธ์</b>						
28	จัดทำเอกสารแนะนำที่พักร					
29	แหล่งสืบค้นข้อมูลของที่พักร					
30	ติดตั้งป้ายบอกการเดินทาง					

**ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ**

**คำชี้แจง** โปรดให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดที่พักโฮมสเตย์และรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยว

1.ท่านมีความมุ่งหวังอย่างไร ในการมาเที่ยวแบบโฮมสเตย์

.....

.....

.....

2.ท่านมีปัญหาหรืออุปสรรคในการท่องเที่ยวครั้งนี้หรือไม่

.....

.....

.....

3.ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

## ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุภาวลัย จิรวินนาภิกคิ
ที่อยู่	142/2 หมู่ 1 ตำบลบางขันแตก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 75000
ที่ทำงาน	บริษัท เอส.เค.อีเลคทริก ไลท์ติ้ง จำกัด 16/1 หมู่ 9 ต.แจ้งวัฒนะ ค.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120 โทรศัพท์ 02-5033844-5
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	สำเร็จการศึกษาปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ สถาบันราชภัฏธนบุรี
พ.ศ. 2551	ศึกษาดำเนินการปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ ภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2547 - 2549	เจ้าหน้าที่ประสานงานขาย บริษัท คอยงเคียร์ติกลาส จำกัด กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน	ฝ่ายบัญชี บริษัท เอส.เค.อีเลคทริก ไลท์ติ้ง จำกัด นนทบุรี